
Έγγραφο συνόδου

A8-0066/2017

17.3.2017

ΕΚΘΕΣΗ

σχετικά με το φοινικέλαιο και την αποψίλωση των τροπικών δασών
(2016/2222(INI))

Επιτροπή Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων

Εισηγήτρια: Kateřina Konečná

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ	3
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ	21
ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.....	23
ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	29
ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ	34
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.....	45

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το φοινικέλαιο και την αποψίλωση των τροπικών δασών
(2016/2222(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ (SDG) για την περίοδο 2015-2030,
- έχοντας υπόψη τη Συμφωνία των Παρισίων που επιτεύχθηκε στην 21η σύνοδο της Διάσκεψης των Μερών στη Σύμβαση Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή (COP21),
- έχοντας υπόψη την τεχνική έκθεση της Επιτροπής 2013 - 063 με τίτλο «Οι επιπτώσεις της ενωσιακής κατανάλωσης στην αποψίλωση των δασών»,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 17ης Οκτωβρίου 2008, με τίτλο «Αντιμετώπιση των προκλήσεων της αποψίλωσης και της υποβάθμισης των δασών για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και της απώλειας της βιοποικιλότητας» (COM(2008)0645),
- έχοντας υπόψη τη Διακήρυξη του Άμστερνταμ, της 7ης Δεκεμβρίου 2015, με τίτλο «Towards Eliminating Deforestation from Agricultural Commodity Chains with European Countries» (Προς την εξάλειψη της αποψίλωσης των δασών από αλυσίδες βασικών γεωργικών προϊόντων στις οποίες συμμετέχουν ευρωπαϊκές χώρες), που υποστηρίζει την πλήρως βιώσιμη αλυσίδα εφοδιασμού φοινικελαίου μέχρι το 2020 καθώς και τον τερματισμό της παράνομης αποψίλωσης των δασών μέχρι το 2020,
- έχοντας υπόψη την υπόσχεση ότι θα υπάρξει κρατική στήριξη για το σχέδιο να καταστεί η βιομηχανία φοινικελαίου 100 % αειφόρος έως το 2020, στην οποία προέβησαν τα πέντε κράτη μέλη που υπέγραψαν τη Διακήρυξη του Άμστερνταμ: Δανία, Γερμανία, Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο και Κάτω Χώρες,
- έχοντας υπόψη την ευρωπαϊκή στρατηγική για κινητικότητα με χαμηλές εκπομπές άνθρακα, του Ιουλίου του 2016, και την πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Νοεμβρίου 2016 σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (αναδιατύπωση),
- έχοντας υπόψη την έρευνα που ανατέθηκε και χρηματοδοτήθηκε από την Επιτροπή στις 4 Οκτωβρίου 2016, με τίτλο «The land use change impact of biofuels consumed in the EU: Quantification of area and greenhouse gas impacts» (Ο αντίκτυπος, από άποψη αλλαγής χρήσης γης, των βιοκαυσίμων που καταναλώνονται στην ΕΕ: Ποσοτικοποίηση του αντίκτυπου από άποψη έκτασης και εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου),
- έχοντας υπόψη την έκθεση με τίτλο ‘Globiom: the basis for biofuel policy post-2020’,
- έχοντας υπόψη την ειδική έκθεση αριθ. 18/2016 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με το σύστημα της ΕΕ για την πιστοποίηση των βιώσιμων βιοκαυσίμων,

- έχοντας υπόψη τη σύμβαση του ΟΗΕ για τη βιολογική ποικιλότητα (ΣΒΠ),
  - έχοντας υπόψη τη Σύμβαση για το Διεθνές Εμπόριο των ειδών που απειλούνται με εξαφάνιση (CITES),
  - έχοντας υπόψη το Πρωτόκολλο της Ναγκόγια για την πρόσβαση στους γενετικούς πόρους και τον δίκαιο και ισότιμο καταμερισμό των οφελών που απορρέουν από τη χρησιμοποίησή τους, το οποίο επισυνάπτεται στη σύμβαση για τη βιολογική ποικιλότητα και που εγκρίθηκε στις 29 Οκτωβρίου 2010 στη Ναγκόγια της Ιαπωνίας και τέθηκε σε ισχύ στις 12 Οκτωβρίου 2014,
  - έχοντας υπόψη τη στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020, και τη σχετική ενδιάμεση επανεξέταση¹,
  - έχοντας υπόψη το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 2ας Φεβρουαρίου 2016 σχετικά με την ενδιάμεση αναθεώρηση της Στρατηγικής της ΕΕ για τη Βιοποικιλότητα²,
  - έχοντας υπόψη το Παγκόσμιο Συνέδριο της Διεθνούς Ένωσης για τη Διατήρηση της Φύσης και των Φυσικών Πόρων (IUCN) που πραγματοποιήθηκε το 2016 στη Χαβάη, και την πρότασή του αριθ. 066 σχετικά με την άμβλυνση του αντικτύπου από την επέκταση και τις δραστηριότητες της βιομηχανίας φοινικελαίου επί της βιοποικιλότητας,
  - έχοντας υπόψη τη Διακήρυξη του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Αυτοχθόνων Πληθυσμών (UNDRIP),
  - έχοντας υπόψη το άρθρο 52 του Κανονισμού του,
  - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων και τις γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής Ανάπτυξης, της Επιτροπής Διεθνούς Εμπορίου, και της Επιτροπής Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαίθρου (A8-0066/2017),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει κυρώσει τη Συμφωνία των Παρισίων και πρέπει να διαδραματίσει ζωτικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί σχετικά με την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και την προστασία του περιβάλλοντος και τη βιώσιμη ανάπτυξη·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ έχει διαδραματίσει αποφασιστικό ρόλο στη διαμόρφωση των στόχων της αειφόρου ανάπτυξης που συνδέονται στενά με το ζήτημα του φοινικελαίου (στόχοι αειφόρου ανάπτυξης 2, 3, 6, 14, 16, 17 και ιδίως 12, 13, 15)·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ έχει δεσμευτεί, στο πλαίσιο της ατζέντας του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη, να προωθήσει την εφαρμογή της βιώσιμης διαχείρισης όλων των τύπων δασών, να σταματήσει την αποψίλωση των δασών, να αποκαταστήσει τα υποβαθμισμένα δάση και να αυξήσει σημαντικά τη δάσωση και την αναδάσωση σε

¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Η ασφάλεια ζωής μας, το φυσικό μας κεφάλαιο: στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020» (COM(2011) 244)

² Εγκριθέντα κείμενα, P8_TA(2016)0034.

παγκόσμιο επίπεδο έως το 2020, λαμβάνοντας υπόψη ότι στο πλαίσιο της ατζέντας του 2030 η ΕΕ έχει επίσης δεσμευτεί να εξασφαλίσει την υιοθέτηση βιώσιμων προτύπων κατανάλωσης και παραγωγής, να ενθαρρύνει τις εταιρείες να υιοθετήσουν βιώσιμες πρακτικές και να ενσωματώνει πληροφορίες σχετικά με τη βιωσιμότητα στον κύκλο υποβολής στοιχείων τους, και να προωθήσει έως το 2020 βιώσιμες πρακτικές στις δημόσιες συμβάσεις, σύμφωνα με τις εθνικές πολιτικές και τις παγκόσμιες προτεραιότητες·

- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι υπάρχουν πολλοί παράγοντες που συμβάλλουν στην αποψίλωση των δασών σε παγκόσμιο επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής βασικών γεωργικών προϊόντων όπως η σόγια, το βόειο κρέας, ο αραβόσιτος και το φοινικέλαιο·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι σχεδόν το ήμισυ (49 %) του συνόλου της πρόσφατης αποψίλωσης των τροπικών δασών είναι αποτέλεσμα παράνομων εργασιών εκκαθάρισης για σκοπούς εμπορικής γεωργίας, και ότι η καταστροφή αυτή οφείλεται στη ζήτηση από το εξωτερικό για βασικά γεωργικά προϊόντα όπως το φοινικέλαιο, το βόειο κρέας, η σόγια και τα προϊόντα ξύλου· λαμβάνοντας υπόψη ότι σύμφωνα με εκτιμήσεις η παράνομη μετατροπή τροπικών δασών για σκοπούς εμπορικής γεωργίας παράγει 1,47 γιγατόνους διοξειδίου του άνθρακα ετησίως – ποσότητα που αντιστοιχεί στο 25% των ετήσιων εκπομπών της ΕΕ από ορυκτά καύσιμα¹·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πυρκαγιές του 2015 στην Ινδονησία και το Βόρνεο ήταν οι χειρότερες που έχουν παρατηρηθεί εδώ και σχεδόν δύο δεκαετίες, ως αποτέλεσμα της παγκόσμιας κλιματικής αλλαγής, των αλλαγών στη χρήση γης και της αποψίλωσης των δασών· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εξαιρετικά άνωδρες συνθήκες στις εν λόγω περιοχές είναι πιθανόν να γίνουν πιο συχνό φαινόμενο στο μέλλον, αν δεν υπάρξει συντονισμένη δράση για την πρόληψη των πυρκαγιών·
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πυρκαγιές στην Ινδονησία και το Βόρνεο εξέθεσαν 69 εκατομμύρια άτομα σε ανθυγιεινές συνθήκες ατμοσφαιρικής ρύπανσης και ευθύνονται για χιλιάδες πρόωπους θανάτους·
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πυρκαγιές στην Ινδονησία κατά κανόνα οφείλονται στην εκκαθάριση γης για τη δημιουργία φυτειών παραγωγής φοινικελαίου και για λοιπές γεωργικές χρήσεις· λαμβάνοντας υπόψη ότι το 52 % των πυρκαγιών στην Ινδονησία το 2015 σημειώθηκε σε τυρφώνες πλούσιους σε άνθρακα, πράγμα που έκανε τη χώρα έναν από τους μεγαλύτερους υπαιτίους της παγκόσμιας αύξησης της θερμοκρασίας στον πλανήτη²·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, καθώς σε πολλές παραγωγούς χώρες δεν υπάρχουν ακριβείς χάρτες παραχωρήσεων για την παραγωγή φοινικελαίου και δημόσια κτηματολόγια, είναι δύσκολο να προσδιοριστεί η ευθύνη για τις δασικές πυρκαγιές·
- Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στο πλαίσιο της διακήρυξης της Νέας Υόρκης για τα δάση, η

¹ Πηγή: Forest Trends: Consumer Goods and Deforestation: An Analysis of the Extent and Nature of Illegality in Forest Conversion for Agriculture and Timber Plantations (http://www.forest-trends.org/documents/files/doc_4718.pdf)

² Πηγή: World Resources Institute (<http://www.wri.org/blog/2015/10/indonesia%E2%80%99s-fire-outbreaks-producing-more-daily-emissions-entire-us-economy>)

ΕΕ έχει συμφωνήσει, «να συμβάλει στην επίτευξη του στόχου του ιδιωτικού τομέα για εξάλειψη της αποψίλωσης που οφείλεται στην παραγωγή βασικών γεωργικών προϊόντων όπως το φοινικέλαιο, η σόγια, το χαρτί και τα προϊόντα βοείου κρέατος, το αργότερο έως το 2020, αναγνωρίζοντας ότι ορισμένες εταιρείες έχουν ακόμη πιο φιλόδοξους στόχους»·

- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το 2008 η ΕΕ δεσμεύτηκε να μειώσει την αποψίλωση των δασών κατά τουλάχιστον 50 % έως το 2020 και να σταματήσει την παγκόσμια απώλεια δασικής κάλυψης έως το 2030·
- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ανεκτίμητα τροπικά οικοσυστήματα, τα οποία καλύπτουν μόνο το 7% της επιφάνειας της Γης, βρίσκονται υπό αυξανόμενη πίεση εξαιτίας της αποψίλωσης· λαμβάνοντας υπόψη ότι η δημιουργία φυτειών φοινίκων ελαιοπαραγωγής έχει ως αποτέλεσμα μαζικές δασικές πυρκαγιές, αποξήρανση ποταμών, διάβρωση του εδάφους, απώλεια υπόγειων υδάτων και γενική απώλεια της βιοποικιλότητας, πράγμα που με τη σειρά του οδηγεί σε απώλεια πολλών υπηρεσιών οικοσυστήματος και επηρεάζει ουσιωδώς το παγκόσμιο κλίμα, τη διατήρηση των φυσικών πόρων και τη διαφύλαξη του παγκόσμιου περιβάλλοντος για την παρούσα και τις μελλοντικές γενεές·
- ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο αντίκτυπος που έχει η κατανάλωση της ΕΕ στην αποψίλωση των δασών σε παγκόσμιο επίπεδο οφείλεται σε σημαντικό βαθμό στην κατανάλωση φοινικελαίου και των παράγωγων επεξεργασμένων προϊόντων του·
- ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ζήτηση για φυτικά έλαια γενικώς αναμένεται να αυξηθεί¹ ενώ η ζήτηση φοινικελαίου αναμένεται, σύμφωνα με εκτιμήσεις, να διπλασιαστεί έως το 2050²· λαμβάνοντας υπόψη ότι από τη δεκαετία του '70 έως σήμερα το 90 % της αύξησης της παραγωγής φοινικελαίου συγκεντρώνεται στην Ινδονησία και τη Μαλαισία· λαμβάνοντας επιπλέον υπόψη ότι η καλλιέργεια φοινίκων ελαιοπαραγωγής κερδίζει έδαφος και σε άλλες ασιατικές χώρες καθώς και στην Αφρική και τη Λατινική Αμερική, όπου διαρκώς δημιουργούνται νέες φυτείες και επεκτείνονται οι υπάρχουσες, μια κατάσταση που θα οδηγήσει σε περαιτέρω ζημία στο περιβάλλον· διαπιστώνει, ωστόσο, ότι για την υποκατάσταση του φοινικελαίου από άλλα φυτικά έλαια θα χρειαστούν περισσότερες καλλιεργημένες εκτάσεις·
- ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η μαζική χρήση φοινικελαίου οφείλεται πρωτίστως στο χαμηλό κόστος του εν λόγω προϊόντος, πράγμα που κατέστη δυνατόν με την αύξηση των φυτειών φοινίκων ελαιοπαραγωγής στις αποδασωμένες εκτάσεις· λαμβάνοντας εξάλλου υπόψη ότι η χρήση του φοινικελαίου στη βιομηχανία τροφίμων ανταποκρίνεται σε ένα μαζικό μοντέλο μη βιώσιμης παραγωγής και κατανάλωσης, που έρχεται σε αντίθεση με τη χρήση και την προώθηση βιολογικών και ποιοτικών συστατικών και προϊόντων μηδενικής χιλιομετρικής απόστασης·
- ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη την αύξηση της χρήσης φοινικελαίου ως βιοκαυσίμου και σε επεξεργασμένα τρόφιμα, καθώς περίπου το 50% των συσκευασμένων προϊόντων σήμερα περιέχει φοινικέλαιο·

¹ <http://www.fao.org/docrep/016/ap106e/ap106e.pdf> (FAO, World Agriculture Towards 2030/2050 - The 2012 Revision)

² http://wwf.panda.org/what_we_do/footprint/agriculture/palm_oil/ (WWF)

- ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένες επιχειρήσεις εμπορίας φοινικελαίου δεν αποδεικνύουν πέραν πάσης αμφιβολίας ότι το φοινικέλαιο στην αλυσίδα εφοδιασμού τους δεν συνδέεται με αποψίλωση, απώλεια υπόγειων υδάτων ή περιβαλλοντική ρύπανση και έχει παραχθεί με πλήρη σεβασμό προς τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα και σύμφωνα με επαρκή κοινωνικά πρότυπα·
- ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή υποχρεούται, σύμφωνα με το 7ο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον, να προβεί σε εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σε παγκόσμιο πλαίσιο, της κατανάλωσης τροφίμων και άλλων βασικών αγαθών στην Ένωση και, εάν κρίνεται σκόπιμο, να εκπονήσει πολιτικές προτάσεις για να ληφθούν υπόψη τα πορίσματα αυτών των αξιολογήσεων, καθώς και να εξετάσει το ενδεχόμενο ανάπτυξης σχεδίου δράσης της Ένωσης για την αποψίλωση και την υποβάθμιση των δασών·
- ΙΘ. λαμβάνοντας υπόψη τις σχεδιαζόμενες μελέτες της Επιτροπής σχετικά με την αποψίλωση δασών και το φοινικέλαιο·
- Κ. λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν είναι γνωστές οι συνολικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που οφείλονται στην αλλαγή χρήσης γης που σχετίζεται με το φοινικέλαιο· λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι απαραίτητο να βελτιωθούν οι επιστημονικές αξιολογήσεις στον τομέα αυτό·
- ΚΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στις χώρες παραγωγής δεν υπάρχουν διαθέσιμα ακριβή στοιχεία σχετικά με τις εκτάσεις που χρησιμοποιούνται για την καλλιέργεια φοινίκων ελαιοπαραγωγής, εγκεκριμένως ή όχι· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό το εμπόδιο, εξαρχής, υπονομεύει τα μέτρα που αποσκοπούν στην πιστοποίηση της βιωσιμότητας του φοινικελαίου·
- ΚΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο τομέας της ενέργειας ευθυνόταν για το 60 % των εισαγωγών φοινικελαίου στην ΕΕ το 2014, με το 46 % του εισαγόμενου φοινικελαίου να χρησιμοποιείται ως καύσιμο στις μεταφορές (εξαπλασιασμός από το 2010) και το 15 % για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας·
- ΚΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με εκτιμήσεις, η έκταση που θα μετατραπεί παγκοσμίως έως το 2020 για την παραγωγή φοινικελαίου για βιοντίζελ θα ανέλθει σε 1 εκατομμύριο εκτάρια, εκ των οποίων τα 0,57 εκατομμύρια εκτάρια θα είναι πρωτογενή δάση της Νοτιοανατολικής Ασίας¹·
- ΚΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η συνολική αλλαγή της χρήσης γης που οφείλεται στον στόχο της ΕΕ για τα βιοκαύσιμα έως το 2020 ανέρχεται σε 8,8 εκατομμύρια εκτάρια, εκ των οποίων 2,1 εκατομμύρια εκτάρια έχουν μετατραπεί στη Νοτιοανατολική Ασία υπό την πίεση της επέκτασης των φυτειών παραγωγής φοινικελαίου, μετατροπή η οποία κατά το ήμισυ πραγματοποιείται σε βάρος τροπικών δασών και τυρφώνων·
- ΚΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αποψίλωση των τροπικών δασών καταστρέφει τους φυσικούς οικοτόπους για πάνω από τα μισά ζωικά είδη και πάνω από τα δύο τρίτα των φυτικών ειδών παγκοσμίως και θέτει σε κίνδυνο την επιβίωση των ειδών αυτών· ότι τα τροπικά

---

¹ Πηγή: Έκθεση Globiom
(https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Final%20Report_GLOBIOM_publication.pdf)

δάση αποτελούν τον βιότοπο ορισμένων από τα σπανιότερα και συχνά ενδημικά είδη τον κόσμο, τα οποία περιλαμβάνονται στον κόκκινο κατάλογο της Διεθνούς Ένωσης για τη Διατήρηση της Φύσης (IUCN) ως είδη υπό κρίσιμη απειλή, υπό την έννοια της παρατηρούμενης, υπολογιζόμενης προβλεπόμενης ή εικαζόμενης μείωσης του πληθυσμού κατά ποσοστό άνω του 80% τα τελευταία 10 έτη ή σε περίοδο τριών γενεών· ότι οι καταναλωτές στην ΕΕ θα πρέπει να έχουν γνώση των προσπαθειών που καταβάλλονται για την προστασία των ζωικών και φυτικών αυτών ειδών·

ΚΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι πολλές έρευνες καταδεικνύουν εκτεταμένες παραβιάσεις βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατά τη δημιουργία και εκμετάλλευση φυτειών παραγωγής φοινικελαίου σε πολλές χώρες, μεταξύ άλλων υπό τη μορφή αναγκαστικών εξώσεων, ένοπλης βίας, παιδικής εργασίας, δουλείας για χρέη ή διακρίσεων κατά των αυτοχθόνων κοινοτήτων·

ΚΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι υπάρχουν ιδιαίτερα ανησυχητικές πληροφορίες¹ ότι μεγάλο μέρος της παγκόσμιας παραγωγής φοινικελαίου προέρχεται από μονάδες οι οποίες παραβιάζουν τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα και τα επαρκή κοινωνικά πρότυπα, ότι συχνά χρησιμοποιούν παιδική εργασία και ότι υπάρχουν πολλές διενέξεις για θέματα γης μεταξύ τοπικών και αυτοχθόνων κοινοτήτων και παραχωρησιούχων εταιρειών παραγωγής φοινικελαίου·

Γενικές Παρατηρήσεις

1. υπενθυμίζει ότι η βιώσιμη γεωργία, η ασφάλεια των τροφίμων και η βιώσιμη διαχείριση των δασών αποτελούν κεντρικούς στόχους των ΣΒΑ·
2. υπενθυμίζει ότι τα δάση είναι πολύ σημαντικά για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν·
3. διαπιστώνει τον πολύπλοκο χαρακτήρα των κινητήριων δυνάμεων της παγκόσμιας αποψίλωσης, όπως π.χ. η εκχέρσωση για βοοειδή ή αροτραίες καλλιέργειες, ειδικότερα για την παραγωγή σόγιας ως ζωοτροφής για το ζωικό κεφάλαιο της ΕΕ, όπως και φοινικελαίου, η άτακτη αστική εξάπλωση, η υλοτομία και άλλες εντατικές γεωργικές δραστηριότητες·
4. διαπιστώνει ότι το 73 % της παγκόσμιας αποψίλωσης προκύπτει από τις εκχερσώσεις για την παραγωγή βασικών γεωργικών προϊόντων, το δε 40 % της παγκόσμιας αποψίλωσης προκαλείται από τη στροφή σε μεγάλες μονοκαλλιεργητικές φυτείες φοινικόδεντρων².

¹ Παραδείγματος χάριν: Amnesty International - The Great Palm Oil Scandal (<https://www.amnesty.org/en/documents/asa21/5243/2016/en/>) and Rainforest Action Network - The Human Cost of Conflict Palm Oil (https://d3n8a8pro7vhmx.cloudfront.net/rainforestactionnetwork/pages/15889/attachments/original/1467043668/The_Human_Cost_of_Conflict_Palm_Oil_RAN.pdf?1467043668)

² The impact of EU consumption on deforestation: Comprehensive analysis of the impact of EU consumption on deforestation, 2013, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, <http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/1.%20Report%20analysis%20of%20impact.pdf> (σ. 56)

5. σημειώνει ότι η εκμετάλλευση του φοινικελαίου δεν είναι η μοναδική αιτία αποψίλωσης των δασών, δεδομένου ότι για αυτό το πρόβλημα ευθύνονται επίσης η επέκταση των παράνομων δραστηριοτήτων υλοτομίας και οι δημογραφικές πιέσεις·
6. παρατηρεί ότι άλλα φυτικά έλαια που παράγονται από σόγια, ελαιοκράμβη και άλλες καλλιέργειες, έχουν πολύ υψηλότερο περιβαλλοντικό αποτύπωμα και απαιτούν πολύ πιο εκτεταμένη χρήση γης από ό,τι το φοινικέλαιο· σημειώνει ότι άλλα ελαιούχα φυτά συνεπάγονται κατά κανόνα πιο εντατική χρήση φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων·
7. σημειώνει με ανησυχία ότι η παγκόσμια γαιοθηρία ενθαρρύνεται από την αυξημένη παγκόσμια ζήτηση βιοκαυσίμων και πρώτων υλών, καθώς και από την κερδοσκοπία επί της γης και των βασικών γεωργικών προϊόντων·
8. υπενθυμίζει ότι η ΕΕ αποτελεί σημαντικό εισαγωγέα προϊόντων που προέρχονται από αποψίλωση δασών, κάτι που έχει καταστροφικές επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα·
9. σημειώνει ότι σχεδόν το ένα τέταρτο (κατ' αξία) όλων των βασικών γεωργικών προϊόντων στο διεθνές εμπόριο που προέρχονται από παράνομη αποψίλωση δασών προορίζεται για την ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων του 27% της σόγιας, του 18% του φοινικελαίου, του 15% του βοείου κρέατος και του 31% του δέρματος¹·
10. επισημαίνει ότι, προκειμένου να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά η αποψίλωση των δασών που συνδέεται με την κατανάλωση βασικών γεωργικών προϊόντων, η δράση της ΕΕ δεν θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη μόνο την παραγωγή φοινικελαίου, αλλά το σύνολο αυτών των εισαγόμενων γεωργικών προϊόντων·
11. υπενθυμίζει ότι η Μαλαισία και η Ινδονησία αποτελούν τους κύριους παραγωγούς φοινικελαίου, με ποσοστό που εκτιμάται στο 85-90% της παγκόσμιας παραγωγής, και χαιρετίζει το γεγονός ότι από το 1990 έχουν αυξηθεί τα ποσοστά πρωτογενούς δάσους στη Μαλαισία, αλλά παραμένει ανήσυχο για το γεγονός ότι οι τρέχοντες ρυθμοί αποψίλωσης στην Ινδονησία ανέρχονται στο -0,5% συνολικής απώλειας ανά πενταετία·
12. υπενθυμίζει ότι η Ινδονησία κατέστη πρόσφατα ο τρίτος μεγαλύτερος ρυπαντής σε CO₂ στον κόσμο και υποφέρει από μειούμενη βιοποικιλότητα, με πολλά απειλούμενα άγρια είδη να βρίσκονται στα πρόθυρα της εξαφάνισης·
13. υπενθυμίζει ότι το φοινικέλαιο αντιπροσωπεύει περίπου το 40% του παγκόσμιου εμπορίου σε όλα τα φυτικά έλαια και ότι η ΕΕ, με περίπου 7 εκατομμύρια τόνους ετησίως, είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος παγκόσμιος εισαγωγέας·
14. εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι το ήμισυ περίπου της έκτασης των παράνομα αποψιλωμένων δασών χρησιμοποιείται για την παραγωγή φοινικελαίου για την αγορά της ΕΕ·
15. επισημαίνει ότι το φοινικέλαιο χρησιμοποιείται ως συστατικό και/ή υποκατάστατο στη βιομηχανία γεωργικών τροφίμων λόγω της παραγωγικότητάς του και των χημικών ιδιοτήτων του, π.χ. της εύκολης αποθήκευσής του, του σημείου τήξης του και της

---

¹ Πηγή: FERN: Stolen Goods The EU's complicity in illegal tropical deforestation (http://www.fern.org/sites/fern.org/files/Stolen%20Goods_EN_0.pdf)

χαμηλότερης τιμής του ως πρώτης ύλης·

16. επισημαίνει ότι οι φοινικοπυρήνες ως πίτα χρησιμοποιούνται στην ΕΕ ως ζωοτροφή, ιδιαίτερα για την πάχυνση βοοειδών γαλακτοπαραγωγής και κρεατοπαραγωγής·
17. τονίζει στο πλαίσιο αυτό ότι στην ΕΕ τα κοινωνικά, υγειονομικά και περιβαλλοντικά πρότυπα είναι αυστηρότερα·
18. έχει πλήρη επίγνωση της πολυπλοκότητας του ζητήματος του φοινικελαίου και υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να εξευρεθεί μια συνολική λύση με βάση τη συλλογική ευθύνη πολλών παραγόντων· συνιστά ένθερμα αυτή την αρχή για όλους όσοι εμπλέκονται στην αλυσίδα εφοδιασμού του, ανάμεσα στους οποίους: η ΕΕ και άλλοι διεθνείς οργανισμοί, τα κράτη μέλη, οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, οι κυβερνήσεις των χωρών παραγωγής, οι αυτόχθονες πληθυσμοί και οι τοπικές κοινότητες, οι εθνικές και πολυεθνικές επιχειρήσεις που συμμετέχουν στην παραγωγή, διακίνηση και μεταποίηση του φοινικελαίου, οι ενώσεις καταναλωτών και οι ΜΚΟ· είναι επιπλέον πεπεισμένο ότι όλοι αυτοί οι παράγοντες πρέπει οπωσδήποτε να διαδραματίσουν ένα ρόλο συντονίζοντας τις προσπάθειές τους ώστε να επιλυθούν τα πολλά και σοβαρά προβλήματα που συνδέονται με τη μη βιώσιμη παραγωγή και κατανάλωση φοινικελαίου·
19. υπογραμμίζει ότι η επίτευξη βιώσιμης παραγωγής φοινικελαίου αποτελεί κοινή παγκόσμια ευθύνη, τονίζοντας παράλληλα τον σημαντικό ρόλο της βιομηχανίας τροφίμων όσον αφορά την προμήθεια εναλλακτικών προϊόντων βιώσιμης παραγωγής·
20. επισημαίνει ότι διάφοροι παραγωγοί και έμποροι, εταιρείες λιανικής και άλλοι ενδιαμέσοι φορείς στην αλυσίδα εφοδιασμού, συμπεριλαμβανομένων ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, έχουν αναλάβει δεσμεύσεις για μηδενική αποψίλωση των δασών κατά την παραγωγή και το εμπόριο βασικών προϊόντων, μηδενική μετατροπή πλούσιων σε άνθρακα τυρφώνων, σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, διαφάνεια, ιχνηλασιμότητα, επαλήθευση από τρίτους και υπεύθυνες πρακτικές διαχείρισης·
21. αναγνωρίζει ότι η διατήρηση του τροπικού δάσους και η παγκόσμια βιοποικιλότητα είναι ύψιστης σημασίας για το μέλλον της Γης και της ανθρωπότητας, αλλά τονίζει ότι οι προσπάθειες διατήρησης θα πρέπει να συνδυάζονται με μέσα πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη, με στόχο την πρόληψη της φτώχειας και την τόνωση της απασχόλησης στις μικρές αγροτικές κοινότητες των οικείων περιοχών·
22. εκτιμά πως οι προσπάθειες για την ανακοπή της αποψίλωσης πρέπει να περιλαμβάνουν δημιουργία ικανοτήτων σε τοπικό επίπεδο, τεχνολογική βοήθεια, διαμοιρασμό βέλτιστων πρακτικών μεταξύ κοινοτήτων και στήριξη μικροκαλλιεργητών προκειμένου να χρησιμοποιούν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο τους υπάρχοντες αγρούς τους χωρίς να καταφεύγουν σε αλλαγή χρήσης περαιτέρω δασικών γαιών· τονίζει στο πλαίσιο αυτό τις μεγάλες δυνατότητες των αγροοικολογικών πρακτικών για τη μεγιστοποίηση των λειτουργιών του οικοσυστήματος μέσω μικτών, εξαιρετικά διαφοροποιημένων μεθόδων φύτευσης, γεωργοδασοκομίας και μόνιμων καλλιεργειών, χωρίς εξάρτηση από εισροές ή μονοκαλλιέργειες·
23. επισημαίνει ότι η καλλιέργεια φοινικελαίου μπορεί να έχει θετική συνεισφορά στην οικονομική ανάπτυξη των χωρών και να προσφέρει βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις

στους αγρότες, υπό τον όρο ότι παράγεται με υπεύθυνο και βιώσιμο τρόπο και ότι θεσπίζονται αυστηρές προϋποθέσεις βιώσιμης καλλιέργειας·

24. έχει επίγνωση της ύπαρξης διαφόρων τύπων συστημάτων εθελοντικής πιστοποίησης, όπως το RSPO, το ISPO, το MSPO κ.λπ., και χαιρετίζει το ρόλο τους σχετικά με την προώθηση της βιώσιμης παραγωγής φοινικελαίου· επισημαίνει ωστόσο ότι τα πρότυπα αυτά υφίστανται κριτική όσον αφορά τα κριτήρια βιωσιμότητας, ιδίως από άποψη οικολογικής και κοινωνικής ακεραιότητας· υπογραμμίζει ότι η ύπαρξη διαφορετικών συστημάτων δημιουργεί σύγχυση στους καταναλωτές, και ότι τελικός στόχος πρέπει να είναι η ανάπτυξη ενός ενιαίου συστήματος πιστοποίησης το οποίο θα βελτιώσει την προβολή του βιώσιμου φοινικελαίου στους καταναλωτές· καλεί την Επιτροπή να εξασφαλίσει ότι ένα τέτοιο σύστημα πιστοποίησης θα εγγυάται ότι στην αγορά της ΕΕ θα εισέρχεται μόνο φοινικέλαιο που έχει παραχθεί με βιώσιμο τρόπο·
25. σημειώνει ότι οι εταίροι μας εκτός ΕΕ πρέπει επίσης να αποκτήσουν μεγαλύτερη επίγνωση του ρόλου τους στην αντιμετώπιση ζητημάτων βιωσιμότητας και αποψίλωσης των δασών, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο των πρακτικών εφοδιασμού τους·

Συστάσεις

26. καλεί την Επιτροπή να τιμήσει τις διεθνείς δεσμεύσεις της ΕΕ, μεταξύ άλλων εκείνες που ανέλαβε στο πλαίσιο της Διάσκεψης του Παρισιού για το Κλίμα (COP 21), το φόρουμ του ΟΗΕ για τα δάση (UNFF)¹, τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τη βιοποικιλότητα (UNCBD)², τη διακήρυξη της Νέας Υόρκης για τα δάση και τον στόχο βιώσιμης ανάπτυξης για την αναχαίτιση της αποψίλωσης των δασών έως το 2020³.
27. διαπιστώνει το δυναμικό πρωτοβουλιών όπως η διακήρυξη της Νέας Υόρκης για τα δάση⁴ που αποσκοπούν στο να βοηθήσουν στην επίτευξη του στόχου του ιδιωτικού τομέα να έχει εξαλείψει έως το 2020 την αποψίλωση από την παραγωγή βασικών γεωργικών προϊόντων όπως το φοινικέλαιο, η σόγια, το χαρτί και το βόειο κρέας· επισημαίνει ότι κάποιες εταιρείες έχουν πιο φιλόδοξους στόχους, όμως ενώ το 60 % των εταιρειών που ασχολούνται με το φοινικέλαιο έχει δεσμευτεί σε τέτοιες πρωτοβουλίες, μέχρι σήμερα μόνο το 2 % είναι σε θέση να ιχνηλατήσουν μέχρι την πηγή το φοινικέλαιο που εμπορεύονται⁵.
28. σημειώνει τις προσπάθειες που έχει καταβάλει ο κλάδος μεταποίησης τροφίμων προκειμένου να προμηθεύεται CSPO και την πρόοδο που έχει σημειώσει στον τομέα αυτό· καλεί όλους τους κλάδους της βιομηχανίας που χρησιμοποιούν φοινικέλαιο να ενισχύσουν τις προσπάθειές τους προκειμένου να προμηθεύονται CSPO·
29. καλεί την Επιτροπή και όλα τα κράτη μέλη που δεν το έχουν ακόμα πράξει, να αποδείξουν τη δέσμευσή τους να εργαστούν για τη θέσπιση μιας εθνικής δέσμευσης σε επίπεδο ΕΕ να προμηθεύονται 100% πιστοποιημένο βιώσιμο φοινικέλαιο έως το 2020,

¹ Συμπεράσματα του φόρουμ του ΟΗΕ για τα δάση.

² Σύμβαση του ΟΗΕ για τη βιοποικιλότητα, στόχοι του Aichi: <https://www.cbd.int/sp/targets/>

³ Στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης, άρθρο 15.2, στόχος ανάσχεσης της αποψίλωσης <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg15>

⁴ Σύνοδος κορυφής του ΟΗΕ για το κλίμα, 2014.

⁵ <http://forestdeclaration.org/wp-content/uploads/2015/09/2016-NYDF-Goal-2-Assessment-Report.pdf>

μέσω, μεταξύ άλλων, της υπογραφής και υλοποίησης της διακήρυξης του Άμστερνταμ «Προς την εξάλειψη της αποψίλωσης των δασών από αλυσίδες βασικών γεωργικών προϊόντων στις οποίες συμμετέχουν ευρωπαϊκές χώρες» και να εργαστούν για τη θέσπιση μιας δέσμευσης της βιομηχανίας, μέσω, μεταξύ άλλων της υπογραφής και υλοποίησης της διακήρυξης του Άμστερνταμ «Υπέρ μιας πλήρως βιώσιμης αλυσίδας εφοδιασμού φοινικελαίου μέχρι το 2020»·

30. καλεί τις εταιρείες που καλλιεργούν φοινικέλαιο να τηρούν τη συμφωνία της Μπανγκόκ σχετικά με μια ενιαία προσέγγιση στην εφαρμογή των δεσμεύσεων κατά της αποψίλωσης των δασών και να χρησιμοποιούν την προσέγγιση «High Carbon Stock» (HCS) η οποία βοηθά στον εντοπισμό περιοχών στις οποίες ενδείκνυται η δημιουργία φυτειών φοινικελαίου όπως υποβαθμισμένα εδάφη με χαμηλή αξία αποθήκευσης άνθρακα ή φυσική αξία·
31. καλεί την ΕΕ να τιμήσει τις δεσμεύσεις της, να εντείνει τις συνεχιζόμενες διαπραγματεύσεις σχετικά με τις εθελοντικές συμφωνίες εταιρικής σχέσης FLEGT και να διασφαλίσει ότι οι τελικές συμφωνίες θα καλύπτουν την ξυλεία που προέρχεται από τη δασική μετατροπή που συνδέεται με την παραγωγή φοινικελαίου· τονίζει την ανάγκη να εξασφαλιστεί ότι οι εν λόγω συμφωνίες συνάδουν με το διεθνές δίκαιο και τις δεσμεύσεις που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη βιώσιμη ανάπτυξη, και οδηγούν σε επαρκή μέτρα για τη διατήρηση και τη βιώσιμη διαχείριση των δασών, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των δικαιωμάτων των τοπικών κοινοτήτων και των αυτοχθόνων πληθυσμών· σημειώνει ότι θα μπορούσε να ακολουθηθεί παρόμοια προσέγγιση για την εξασφάλιση υπεύθυνων αλυσίδων εφοδιασμού φοινικελαίου· θεωρεί ότι οι πολιτικές της ΕΕ για τον τομέα του φοινικελαίου μπορούν να αξιοποιήσουν τις αρχές της FLEGT για τον πολυμερή διάλογο και την αντιμετώπιση βαθιά ριζωμένων προβλημάτων διακυβέρνησης στις παραγωγούς χώρες, καθώς και υποστηρικτικές πολιτικές όσον αφορά τις εισαγωγές στην ΕΕ· σημειώνει ότι τα μέτρα αυτά θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε βελτιωμένους ελέγχους της βιομηχανίας φοινικελαίου στις χώρες προορισμού·
32. επισημαίνει ότι είναι σημαντικό στοιχείο η συνεργασία με τις χώρες παραγωγής μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με φιλικές προς το περιβάλλον και βιώσιμες οικονομικά εξελίξεις και εμπορικές πρακτικές· στηρίζει τις χώρες παραγωγής στις προσπάθειές τους να αναπτύξουν βιώσιμες πρακτικές που θα συμβάλουν στη βελτίωση της ζωής και της οικονομίας σε αυτές τις χώρες·
33. καλεί την Επιτροπή να ενθαρρύνει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών στους τομείς της διαφάνειας και της συνεργασίας μεταξύ κυβερνήσεων και εταιρειών που χρησιμοποιούν φοινικέλαιο και, μαζί με τα κράτη μέλη, να συνεργαστεί με τις τρίτες χώρες για να αναπτύξουν και να θέσουν σε εφαρμογή εθνικούς νόμους και να σέβονται τα εθιμικά έγγραφα δικαιώματα των κοινοτήτων, ώστε να διασφαλιστεί η προστασία των δασών, των κατοίκων των δασών και των μέσων βιοπορισμού αυτών των τελευταίων·
34. καλεί την Επιτροπή να αξιολογήσει κατά πόσον είναι αναγκαίο να θέσει σε εφαρμογή μηχανισμούς για να αντιμετωπιστεί η χρήση των δασών για εμπορική γεωργία στο πλαίσιο της εθελοντικής συμφωνίας εταιρικής σχέσης του σχεδίου δράσης FLEGT και να ενδυναμώσουν περαιτέρω τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τις κοινότητες αυτοχθόνων, καθώς και τους γεωργούς και ιδιοκτήτες γης, στη διαδικασία

αυτή·

35. καλεί την ΕΕ να θεσπίσει, ως συμπληρωματικό στοιχείο των εθελοντικών συμφωνιών εταιρικής σχέσης, νομοθετικές διατάξεις που συνδέονται με τις εθελοντικές συμφωνίες εταιρικής σχέσης στον τομέα του φοινικελαίου, κατά το παράδειγμα του κανονισμού της ΕΕ για την ξυλεία, ο οποίος περιλαμβάνει τόσο τις εταιρείες όσο και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα· σημειώνει ότι η ΕΕ έχει ρυθμίσει τις αλυσίδες εφοδιασμού της ξυλείας, της αλιείας και των ορυκτών από περιοχές που πλήττονται από συγκρούσεις, αλλά δεν έχει ακόμη ρυθμίσει την αλυσίδα εφοδιασμού κανενός βασικού γεωργικού προϊόντος που θέτει σε κίνδυνο τα δάση· καλεί, ως εκ τούτου, την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την εφαρμογή του κανονισμού για την ξυλεία, προκειμένου να διαπιστωθεί καλύτερα η αποτελεσματικότητά του και να εξακριβωθεί κατά πόσον θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως πρότυπο για την ανάπτυξη μιας νέας ενωσιακής νομοθετικής πράξης που να αποσκοπεί στην αποτροπή της εμπορίας μη βιώσιμου φοινικελαίου στην ΕΕ·
36. καλεί την Επιτροπή, σε συνεργασία με όλους τους ενδιαφερόμενους κύκλους τόσο από τον δημόσιο όσο και από τον ιδιωτικό τομέα, να ξεκινήσει ενημερωτικές εκστρατείες και να παράσχει στους καταναλωτές ολοκληρωμένη ενημέρωση σχετικά με τις θετικές περιβαλλοντικές, κοινωνικές και πολιτικές συνέπειες της βιώσιμης παραγωγής φοινικελαίου· ζητεί από την Επιτροπή να εξασφαλίσει ότι θα δίνεται στον καταναλωτή η πληροφορία ότι ένα προϊόν είναι βιώσιμο, μέσω ενός αμέσως αναγνωρίσιμου σήματος για όλα τα προϊόντα που περιέχουν φοινικέλαιο, και συνιστά ένθερμα το εν λόγω σήμα να περιλαμβάνεται στο προϊόν ή τη συσκευασία ή να είναι εύκολα προσιτό μέσω τεχνολογικών χαρακτηριστικών·
37. καλεί την Επιτροπή να συνεργαστεί στενά με άλλους σημαντικούς καταναλωτές φοινικελαίου, όπως η Κίνα, η Ινδία και οι χώρες παραγωγής φοινικελαίου με σκοπό την αύξηση της ευαισθητοποίησής τους και την αναζήτηση κοινών λύσεων στο πρόβλημα της αποψίλωσης των τροπικών δασών και της υποβάθμισης των δασών·
38. αδημονεί για τις μελέτες της Επιτροπής σχετικά με την αποψίλωση δασών και το φοινικέλαιο, οι οποίες, όπως αναμένεται, θα δημοσιοποιηθούν το συντομότερο δυνατόν μετά την ολοκλήρωσή τους·
39. καλεί την Επιτροπή να παράσχει πλήρη στοιχεία σχετικά με την εισαγωγή, τη χρήση και την κατανάλωση φοινικελαίου στην Ευρώπη·
40. καλεί την Επιτροπή να εντείνει την έρευνά της στον τομέα της συγκέντρωσης πληροφοριών σχετικά με τις επιπτώσεις της ευρωπαϊκής κατανάλωσης και των ευρωπαϊκών επενδύσεων στη διαδικασία αποψίλωσης των δασών, στα κοινωνικά προβλήματα, τα επηρεαζόμενα είδη και τη ρύπανση του περιβάλλοντος σε τρίτες χώρες, και να απευθύνει σχετική έκκληση στους εμπορικούς εταίρους εκτός ΕΕ να ακολουθήσουν το παράδειγμα·
41. ζητεί από την Επιτροπή να αναπτύξει τεχνολογίες και να παρουσιάσει ένα από πρόγραμμα δράσης, συμπεριλαμβανομένων εκστρατειών ενημέρωσης, για τη μείωση των επιπτώσεων της κατανάλωσης και των επενδύσεων της Ευρώπης στην αποψίλωση των δασών σε τρίτες χώρες·

42. αναγνωρίζει τη θετική συνεισφορά των υφιστάμενων συστημάτων πιστοποίησης, διαπιστώνει όμως με λύπη ότι το RSPO, το ISPO, το MPOCC και όλα τα άλλα μείζονα αναγνωρισμένα συστήματα πιστοποίησης δεν απαγορεύουν αποτελεσματικά στα μέλη τους τη μετατροπή τροπικών δασών ή τυρφώνων σε φυτείες φοινίκων· θεωρεί, συνεπώς, ότι τα εν λόγω μείζονα συστήματα πιστοποίησης δεν περιορίζουν αποτελεσματικά τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου κατά τη δημιουργία και τη λειτουργία των φυτειών, με αποτέλεσμα να μην καταφέρνουν να αποτρέψουν μεγάλες πυρκαγιές σε τροπικά δάση και τυρφώνες· ζητεί από την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι διενεργείται ανεξάρτητος έλεγχος και παρακολούθηση των εν λόγω συστημάτων πιστοποίησης, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ότι το φοινικέλαιο που διατίθεται στην αγορά της ΕΕ ανταποκρίνεται σε όλα τα απαραίτητα πρότυπα και είναι βιώσιμο· σημειώνει ότι το θέμα της βιωσιμότητας στον τομέα του φοινικέλαιου δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνο με εθελοντικά μέτρα και πολιτικές, αλλά ότι οι εταιρείες που ασχολούνται με το φοινικέλαιο πρέπει επίσης να υπαχθούν σε δεσμευτικούς κανόνες και σε υποχρεωτικό σύστημα πιστοποίησης·
43. καλεί την ΕΕ να θεσπίσει ελάχιστα κριτήρια βιωσιμότητας για το φοινικέλαιο και τα προϊόντα που περιέχουν φοινικέλαιο που εισέρχονται στην αγορά της ΕΕ, ώστε να εξασφαλίζεται ότι το φοινικέλαιο που κυκλοφορεί στην ΕΕ:
- δεν έχει οδηγήσει σε υποβάθμιση οικοσυστημάτων, όπως είναι η αποψίλωση πρωτογενών και δευτερογενών δασών, την καταστροφή ή υποβάθμιση τυρφώνων ή άλλων περιοχών υψηλής οικολογικής αξίας, κατά τρόπο άμεσο ή έμμεσο, και δεν προκαλεί απώλεια βιοποικιλότητας, κυρίως όλων των απειλούμενων ειδών ζώων και φυτών·
  - δεν είναι αιτία αλλαγών στις πρακτικές διαχείρισης γης με αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις·
  - δεν έχει προκαλέσει οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά προβλήματα και συγκρούσεις, συμπεριλαμβανομένων των ιδιαίτερων προβλημάτων της παιδικής εργασίας, της καταναγκαστικής εργασίας, της αρπαγής γαιών ή της εκδίωξης αυτοχθόνων ή τοπικών κοινοτήτων,
  - σέβεται πλήρως τα θεμελιώδη ανθρώπινα και κοινωνικά δικαιώματα και συμμορφώνεται πλήρως με επαρκή κοινωνικά και εργασιακά πρότυπα σχεδιασμένα ώστε να εγγυώνται την ασφάλεια και την ευημερία των εργαζομένων,
  - επιτρέπει την ένταξη μικροκαλλιεργητών στο σύστημα πιστοποίησης και τους εξασφαλίζει ένα δίκαιο μερίδιο στα κέρδη·
  - καλλιεργείται σε φυτείες η διαχείριση των οποίων πραγματοποιείται με σύγχρονες αγροοικολογικές τεχνικές προκειμένου να προωθείται η μετάβαση σε βιώσιμες γεωργικές πρακτικές ώστε να ελαχιστοποιούνται οι δυσμενείς περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις
44. σημειώνει ότι είναι ήδη διαθέσιμα ισχυρά πρότυπα για την υπεύθυνη παραγωγή φοινικελαίου, συμπεριλαμβανομένων αυτών που έχουν εκπονηθεί από την Palm Oil Innovation Group (POIG), αλλά δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί ευρέως από τις

επιχειρήσεις και τα συστήματα πιστοποίησης, με την εξαίρεση του RSPO Next·

45. επισημαίνει ότι είναι σημαντικό όλοι οι παράγοντες που συμμετέχουν στην αλυσίδα εφοδιασμού να μπορούν να κάνουν διάκριση μεταξύ του φοινικελαίου, των καταλοίπων του και των υποπροϊόντων του που έχουν βιώσιμη προέλευση και αυτών που δεν έχουν· επισημαίνει ότι είναι σημαντικό να υπάρχει ιχνηλασιμότητα των βασικών προϊόντων και διαφάνεια σε όλα τα στάδια της αλυσίδας εφοδιασμού·
46. καλεί την ΕΕ να θεσπίσει ένα δεσμευτικό κανονιστικό πλαίσιο που να κατοχυρώνει την ιχνηλασιμότητα όλων των αλυσίδων εφοδιασμού των εισαγωγέων βασικών γεωργικών προϊόντων έως και την προέλευση των πρώτων υλών·
47. ζητεί από την Επιτροπή να αυξήσει την ιχνηλασιμότητα του φοινικελαίου που εισάγεται στην ΕΕ και, έως ότου εφαρμοστεί ενιαίο σύστημα πιστοποίησης, να εξετάσει την εφαρμογή διαφορετικών συστημάτων εισαγωγικών δασμών που να αντανakλούν ακριβέστερα το πραγματικό κόστος που συνδέεται με την επιβάρυνση του περιβάλλοντος· ζητεί επίσης από την Επιτροπή να εξετάσει το ενδεχόμενο επιβολής και εφαρμογής δασμολογικών και μη δασμολογικών φραγμών που δεν εισάγουν διακρίσεις με βάση το αποτύπωμα άνθρακα του φοινικελαίου· ζητεί να εφαρμοστεί στο ακέραιο η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» όσον αφορά την αποψίλωση των δασών·
48. καλεί την Επιτροπή να ορίσει σαφείς κυρώσεις για τη μη συμμόρφωση με παράλληλη διατήρηση των εμπορικών σχέσεων με τις τρίτες χώρες·
49. καλεί, στο πλαίσιο αυτό, την Επιτροπή να προβεί σε μεταρρύθμιση της ονοματολογίας του εναρμονισμένου συστήματος (ΟΕΣ) του Παγκόσμιου Οργανισμού Τελωνείων (WCO) που θα επιτρέψει τη διάκριση μεταξύ του πιστοποιημένου αειφόρου και μη αειφόρου φοινικέλαιου και των παραγώγων τους·
50. καλεί την Επιτροπή να συμπεριλάβει, χωρίς καθυστέρηση, δεσμευτικές υποχρεώσεις στα κεφάλαια των συμφωνιών εμπορίου και αναπτυξιακής συνεργασίας που αφορούν τη βιώσιμη ανάπτυξη με στόχο να αποτραπεί η αποψίλωση των δασών, συμπεριλαμβανομένης, ιδίως, μιας εγγύησης μη αποψίλωσης στις εμπορικές συμφωνίες με χώρες παραγωγούς, και με στόχο να παράσχει ισχυρά και εκτελεστά μέτρα για την αντιμετώπιση μη βιώσιμων δασοκομικών πρακτικών στις χώρες παραγωγούς·
51. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να επικεντρωθούν στην ανάπτυξη εργαλείων για την καλύτερη ένταξη της προστασίας του περιβάλλοντος στην αναπτυξιακή συνεργασία· επισημαίνει ότι η πρακτική αυτή θα συμβάλει στο να διασφαλιστεί ότι οι αναπτυξιακές δραστηριότητες δεν θα προκαλούν απρόβλεπτα περιβαλλοντικά προβλήματα αλλά θα εξελίσσονται σε συνεργία με δραστηριότητες προστασίας του περιβάλλοντος·
52. παρατηρεί ότι τα ανεπαρκή συστήματα κτηματολογίου σε χώρες παραγωγούς αποτελούν ένα σημαντικό εμπόδιο για τον έλεγχο της εξάπλωσης των φυτειών φοινικελαίου, ενώ περιορίζουν τις ευκαιρίες των μικρών αγροτικών εκμεταλλεύσεων να έχουν πρόσβαση στις αναγκαίες πιστώσεις για τη βελτίωση του ιστορικού βιωσιμότητας των φυτειών τους· επισημαίνει ότι η ενίσχυση της διακυβέρνησης και των δασοκομικών θεσμών σε τοπικό και εθνικό επίπεδο είναι προϋπόθεση για μια αποτελεσματική περιβαλλοντική πολιτική· καλεί την Επιτροπή να παράσχει τεχνική και

οικονομική βοήθεια σε χώρες παραγωγούς για την ενίσχυση των οικείων καθεστώτων κτηματολογίου και τη βελτίωση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας των φυτειών φοινικελαίου· παρατηρεί ότι η χαρτογράφηση των εδαφών στις χώρες παραγωγούς, μεταξύ άλλων μέσω δορυφορικών και γεωχωρικών τεχνολογιών, είναι ο μοναδικός τρόπος για την παρακολούθηση των εκτάσεων που έχουν εκχωρηθεί στην παραγωγή φοινικελαίου και για να αναπτυχθούν στοχευμένες στρατηγικές δάσωσης, αναδάσωσης και δημιουργίας οικολογικών διαδρόμων· ζητεί από την Επιτροπή να υποστηρίξει τις παραγωγούς χώρες να δημιουργήσουν συστήματα πρόληψης πυρκαγιών·

53. στηρίζει την πρόσφατη απόφαση της ινδονησιακής κυβέρνησης για την επιβολή μορατόριουμ το οποίο έχει σκοπό να αποτρέψει την επέκταση των φυτειών σε δασώδεις τυρφώνες· στηρίζει τη συγκρότηση ενός οργανισμού αποκατάστασης τυρφώνων με σκοπό την αποκατάσταση 2 εκατομμυρίων εκταρίων τυρφώνων που επλήγησαν από πυρκαγιά·
54. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να επιβεβαιώσουν, στο πλαίσιο του διαλόγου με αυτές τις χώρες, την ανάγκη να παγώσουν οι δραστηριότητες στις εκτάσεις που έχουν διατεθεί στην καλλιέργεια φοινίκων ελαιοπαραγωγής, μεταξύ άλλων με τη θέσπιση μορατόριουμ στις νέες εκχωρήσεις γης, ώστε να διασωθούν τα εναπομένοντα δάση βροχής·
55. εκφράζει την ανησυχία ότι ορισμένες συμφωνίες απόκτησης γαιών μπορεί να παραβιάζουν την αρχή της ελεύθερης, εκ των προτέρων και εν επιγνώσει συναίνεσης των τοπικών κοινοτήτων, όπως αυτή ορίζεται στη Σύμβαση 169 της ΔΟΕ· καλεί την ΕΕ και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι οι επενδυτές με βάση την ΕΕ σέβονται πλήρως τα διεθνή πρότυπα για υπεύθυνες και βιώσιμες επενδύσεις στη γεωργία, ιδίως δε τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις υπεύθυνες γεωργικές αλυσίδες εφοδιασμού του FAO-ΟΟΣΑ, τις εθελοντικές κατευθυντήριες γραμμές του FAO για την έγγειο ιδιοκτησία, τις κατευθυντήριες αρχές του ΟΗΕ για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις· υπογραμμίζει την ανάγκη να ληφθούν μέτρα για να διασφαλιστεί η πρόσβαση των θυμάτων αθέμιτων επιχειρηματικών πρακτικών σε ένδικα μέσα·
56. καλεί ως εκ τούτου τις αρμόδιες αρχές των χωρών παραγωγής να σέβονται τα ανθρώπινα δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένων των εγγείων δικαιωμάτων των κατοίκων των δασών, και να ενισχύσουν τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές και υγειονομικές δεσμεύσεις, λαμβάνοντας υπόψη τις προαιρετικές κατευθυντήριες γραμμές της Οργάνωσης για τη Διατροφή και τη Γεωργία (FAO) του ΟΗΕ για το σύστημα γαιοκτησίας¹·
57. ζητεί από την ΕΕ να στηρίξει τις τοπικές αγροτικές επιχειρήσεις, είτε είναι μικροεπιχειρήσεις είτε μικρές επιχειρήσεις είτε οικογενειακές επιχειρήσεις, και να προωθήσει τη νομική καταγραφή των έγγειων αγαθών ή της κατοχής γης·
58. επισημαίνει τα χαμηλά ποσοστά αποψίλωσης των ιθαγενών εδαφών χάρη στα ασφαλή εθμικά συστήματα εγγείου ιδιοκτησίας και διαχείρισης των πόρων, κάτι που περικλείει

¹ UN FAO's Voluntary Guidelines on the Responsible Governance of Tenure of Land, Fisheries and Forests in the Context of National Food Security, Rome 2012, <http://www.fao.org/docrep/016/i2801e/i2801e.pdf>

σημαντικές δυνατότητες μείωσης των εκπομπών κατά τρόπο οικονομικά αποδοτικό και διασφάλισης των παγκόσμιων υπηρεσιών οικοσυστήματος· ζητεί όπως τα διεθνή ταμεία για το κλίμα και την ανάπτυξη χρησιμοποιηθούν για τη διατήρηση των ιθαγενών και κοινοτικών εδαφών και για τη στήριξη των ιθαγενών λαών και κοινοτήτων που επενδύουν στην προστασία των γαιών τους·

59. υπενθυμίζει ότι οι φτωχές αγρότισσες εξαρτώνται ιδιαίτερα από τους δασικούς πόρους για την επιβίωσή τους· τονίζει την ανάγκη ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στις εθνικές δασικές πολιτικές και τα αντίστοιχα θεσμικά όργανα, προκειμένου να προωθηθεί π.χ. η ισότιμη πρόσβαση των γυναικών στην έγγειο ιδιοκτησία και στους λοιπούς πόρους·
60. υπενθυμίζει στην Επιτροπή την ανακοίνωσή της 2008 με τίτλο «Αντιμετώπιση των προκλήσεων της αποψίλωσης και της υποβάθμισης των δασών για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και της απώλειας της βιοποικιλότητας»¹, η οποία δίνει έμφαση σε μια ολιστική προσέγγιση στο ζήτημα της αποψίλωσης των τροπικών δασών, λαμβάνοντας υπόψη όλους τους παράγοντες που οδηγούν σε αποψίλωση, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής φοινικελαιίου· υπενθυμίζει στην Επιτροπή τον στόχο της, στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων της COP21, για ανάσχεση της παγκόσμιας απώλειας δασικών εκτάσεων μέχρι το 2030 το αργότερο, και περιορισμό της μεικτής αποψίλωσης των τροπικών δασών κατά τουλάχιστον 50 % έως το 2020, σε σύγκριση προς τα σημερινά επίπεδα·
61. καλεί την Επιτροπή να προχωρήσει εκπονώντας ένα σχέδιο δράσης της ΕΕ σχετικά με την αποψίλωση και των υποβάθμιση των δασών, το οποίο θα περιλαμβάνει συγκεκριμένα κανονιστικά μέτρα με στόχο να εξασφαλιστεί ότι καμιά από τις αλυσίδες εφοδιασμού και τις οικονομικές συναλλαγές που σχετίζονται με την ΕΕ δεν προκαλεί αποψίλωση και υποβάθμιση των δασών, σύμφωνα με το 7ο Πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον, καθώς και ένα σχέδιο δράσης της ΕΕ για το φοινικέλαιο· ζητεί από την Επιτροπή να υιοθετήσει ενιαίο ορισμό της «μηδενικής αποψίλωσης»·
62. ζητεί από τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να καθιερώσουν έναν ορισμό του δάσους που να συνεκτιμά τη βιολογική, κοινωνική και πολιτιστική ποικιλία, έτσι ώστε να εμποδίζεται η αρπαγή γης και η καταστροφή τροπικών δασών που έχουν ως αποτέλεσμα την ευρεία μονοκαλλιέργεια φοινικελαιίου, καθώς αυτό θα έθετε σε κίνδυνο τις δεσμεύσεις της ΕΕ σε σχέση με την κλιματική αλλαγή· τονίζει την ανάγκη να δοθεί προτεραιότητα στα αυτόχθονα είδη, προστατεύοντας με τον τρόπο αυτό τα οικοσυστήματα, τους οικοτόπους και τις τοπικές κοινότητες·
63. καλεί την Επιτροπή να προωθήσει ένα σχέδιο δράσης της ΕΕ για την υπεύθυνη συμπεριφορά των επιχειρήσεων·
64. εμμένει στην ανάγκη, οι αναπτυξιακοί χρηματοπιστωτικοί θεσμοί να διασφαλίζουν ότι οι πολιτικές τους στο ζήτημα των κοινωνικών και περιβαλλοντικών εγγυήσεων είναι δεσμευτικές και πλήρως ευθυγραμμισμένες με το διεθνές δίκαιο για τα ανθρώπινα δικαιώματα· ζητεί αυξημένη διαφάνεια όσον αφορά τη χρηματοδότηση των ιδιωτικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και των δημόσιων χρηματοδοτικών οργανισμών·

---

¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής της 17ης Οκτωβρίου 2008 (COM(2008)0645 τελικό)

65. ζητεί από τα κράτη μέλη να θεσπίσουν υποχρεωτικές απαιτήσεις που προκρίνουν το βιώσιμο φοινικέλαιο σε όλες τις εθνικές διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων·
66. σημειώνει με ανησυχία ότι η εμπορική γεωργία παραμένει ο σημαντικότερος παράγοντας παγκόσμιας αποψίλωσης και ότι περίπου το ήμισυ του συνόλου της τροπικής αποψίλωσης από το 2000 οφείλεται στην παράνομη μετατροπή των δασών με σκοπό την εμπορική γεωργία, κάτι που ενέχει και κίνδυνο σύγκρουσης· ζητεί καλύτερο συντονισμό των πολιτικών για τα δάση, την εμπορική γεωργία, τη χρήση γης και την ανάπτυξη της υπαίθρου με στόχο την επίτευξη των ΣΒΑ και των δεσμεύσεων για την κλιματική αλλαγή· τονίζει την ανάγκη για συνεκτικότητα της αναπτυξιακής πολιτικής (ΣΑΠ/PCD) και στον τομέα αυτόν, μεταξύ άλλων σε ό,τι αφορά την πολιτική της ΕΕ για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας·
67. επισημαίνει τα προβλήματα που σχετίζονται με τις διαδικασίες συγκέντρωσης γαιών και τις αλλαγές χρήσης της γης και τα οποία ανακύπτουν όταν δημιουργούνται μονοκαλλιέργειες όπως οι φυτείες παραγωγής φοινικελαίου·
68. καλεί την Επιτροπή να στηρίξει περαιτέρω την έρευνα σχετικά με τις επιπτώσεις της αλλαγής της χρήσης της γης, συμπεριλαμβανομένης της αποψίλωσης και της παραγωγής βιοενέργειας, στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου·
69. καλεί την Επιτροπή να χρησιμεύσει ως παράδειγμα σε άλλες χώρες, θεσπίζοντας, στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής νομοθεσίας, λογιστικούς κανόνες για τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που προέρχονται από υγρότοπους υπό καθεστώς διαχείρισης και για τις αλλαγές χρήσης της γης των υγροτόπων στη νομοθεσία της ΕΕ·
70. διαπιστώνει τις επιπτώσεις των μεγάλων μονοκαλλιεργητικών φυτειών φοινικόδεντρων, δηλαδή αυξημένη παρουσία επιβλαβών οργανισμών, ρύπανση υδάτων από αγροχημικά και διάβρωση του εδάφους, ζημία στις καταβόθρες διοξειδίου του άνθρακα και στην οικολογία ολόκληρης της περιοχής, παρεμπόδιση των κινήσεων των αποδημητικών ειδών·
71. σημειώνει ότι, όπως έχουν αποδείξει πρόσφατες έρευνες, η εφαρμογή γεωργοδασοκομικής πολυκαλλιέργειας σε φυτείες για την παραγωγή φοινικελαίου μπορεί να αποφέρει συνδυαστικά οφέλη από άποψη βιοποικιλότητας, παραγωγικότητας και θετικών συνεπειών στον κοινωνικό τομέα·
72. ζητεί από την Επιτροπή να διασφαλίσει τη συνεκτικότητα και τις συνεργίες μεταξύ της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής και άλλων πολιτικών της ΕΕ, και να εξασφαλίσει ότι αυτές διεξάγονται κατά τρόπο συνεπή με τα προγράμματα για την καταπολέμηση της αποψίλωσης των δασών στις αναπτυσσόμενες χώρες, όπως το REDD· ζητεί από την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι η μεταρρύθμιση της ΚΓΠ δεν θα οδηγήσει άμεσα ή έμμεσα σε ακόμη μεγαλύτερη αποψίλωση των δασών και ότι θα στηρίζει τον στόχο του τερματισμού της παγκόσμιας αποψίλωσης των δασών· ζητεί από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι τα περιβαλλοντικά προβλήματα που σχετίζονται με την αποψίλωση των δασών που προκαλούνται από το φοινικέλαιο συζητούνται επίσης υπό το πρίσμα των στόχων της Στρατηγικής της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020, οι οποίοι θα πρέπει να αποτελέσουν αναπόσπαστο μέρος της εξωτερικής δράσης της Ένωσης στον τομέα αυτό·

73. καλεί την Επιτροπή να παρέχει υποστήριξη στις οργανώσεις που αποσκοπούν στην προστασία, κυρίως *in situ* αλλά και *ex situ*, όλων των ζωικών ειδών που επηρεάζονται από την απώλεια των φυσικών οικοτόπων ως αποτέλεσμα της αποψίλωσης για την παραγωγή φοινικελαίου·
74. ζητεί περισσότερη έρευνα σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με βιώσιμες ζωοτροφές, προκειμένου να αναπτυχθούν για την ευρωπαϊκή γεωργία εναλλακτικές λύσεις έναντι των προϊόντων του φοινικέλαου·
75. σημειώνει ότι το 70 % των βιοκαυσίμων που καταναλώνονται στην ΕΕ καλλιεργούνται/παράγονται στην ΕΕ και ότι, από το σύνολο των βιοκαυσίμων που εισάγονται στην ΕΕ, το 23 % είναι φοινικέλαιο προερχόμενο κυρίως από την Ινδονησία και το υπόλοιπο 6 % είναι σόγια¹·
76. σημειώνει τις έμμεσες επιπτώσεις της ζήτησης βιοκαυσίμων στην ΕΕ που συνδέονται με την καταστροφή των τροπικών δασών·
77. σημειώνει ότι, αν ληφθεί υπόψη η έμμεση αλλαγή στη χρήση της γης (ILUC), τα βιοκαύσιμα που προέρχονται από καλλιέργειες μπορεί σε ορισμένες περιπτώσεις να οδηγούν ακόμη και σε καθαρή αύξηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, για παράδειγμα μέσω της καύσης οικοτόπων με υψηλά αποθέματα άνθρακα, όπως τα τροπικά δάση και οι τυρφώνες· εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι ο αντίκτυπος της έμμεσης αλλαγής στη χρήση της γης δεν καλύπτεται από την αξιολόγηση της Επιτροπής για τα οικειοθελή συστήματα·
78. καλεί τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να συμπεριλάβουν στη μεταρρύθμιση της οδηγίας για την ανανεώσιμη ενέργεια ειδικές διαδικασίες ελέγχου όσον αφορά τις συγκρούσεις για την έγγαιο ιδιοκτησία, την αναγκαστική και την παιδική εργασία, τις κακές συνθήκες εργασίας των γεωργών και τους κινδύνους για την υγεία και την ασφάλεια· καλεί επίσης την ΕΕ να λάβει υπόψη τον αντίκτυπο της έμμεσης αλλαγής στη χρήσης γης και να συμπεριλάβει απαιτήσεις περί κοινωνικής ευθύνης στη μεταρρύθμιση της οδηγίας για την ανανεώσιμη ενέργεια·
79. ζητεί να συμπεριληφθούν στην ευρωπαϊκή πολιτική για τα βιοκαύσιμα αποτελεσματικά κριτήρια βιωσιμότητας που να προστατεύουν τις εκτάσεις υψηλής βιοποικιλότητας, τα υψηλά αποθέματα άνθρακα και τους τυρφώνες, και που να περιλαμβάνουν κοινωνικά κριτήρια·
80. αναγνωρίζει την τελευταία έκθεση² του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου η οποία αναλύει τα τρέχοντα συστήματα πιστοποίησης για τα βιοκαύσιμα, και διαπιστώνει ότι τα συστήματα αυτά δεν περιλαμβάνουν σημαντικές πτυχές της βιωσιμότητας, δεδομένου ότι για παράδειγμα δεν λαμβάνουν υπόψη τις έμμεσες επιπτώσεις της ζήτησης, δεν προβλέπουν μηχανισμούς επαλήθευσης και δεν μπορούν να εγγυηθούν ότι τα πιστοποιημένα βιοκαύσιμα δεν προκαλούν αποψίλωση των δασών ή αρνητικές

¹ EUROSTAT - Supply, transformation and consumption of renewable energies (Προμήθεια, μετατροπή και κατανάλωση ανανεώσιμων μορφών ενέργειας)· annual data (nrg_107a), μελέτη Globiom «The land use change impact of biofuels consumed in the EU», 2015, και <http://www.fediol.be/>

² Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο: Πιστοποίηση βιοκαυσίμων: υπάρχουν αδυναμίες στην αναγνώριση και την εποπτεία του συστήματος (<http://www.eca.europa.eu/el/Pages/NewsItem.aspx?nid=7171>)

κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις· έχει επίγνωση των ανησυχιών σχετικά με τη διαφάνεια της αξιολόγησης των συστημάτων πιστοποίησης· καλεί την Επιτροπή να βελτιώσει τη διαφάνεια των συστημάτων πιστοποίησης βιωσιμότητας, μεταξύ άλλων με τη συμπερίληψη ενός ενδεδειγμένου καταλόγου των ζητημάτων που θα εξετάζονται, όπως είναι οι ετήσιες εκθέσεις, και με τη δυνατότητα να ζητείται η διενέργεια ελέγχων από ανεξάρτητα τρίτα μέρη· ζητεί όπως η Επιτροπή διαθέτει ενισχυμένες αρμοδιότητες για την επαλήθευση και την παρακολούθηση των συστημάτων, των εκθέσεων και των δραστηριοτήτων·

81. ζητεί να τεθούν σε εφαρμογή οι σχετικές συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κατά τα συμφωνηθέντα με την Επιτροπή·
82. παρατηρεί με ανησυχία ότι το 46 % των συνολικών εισαγωγών φοινικελαίου στην ΕΕ προορίζεται για την παραγωγή βιοκαυσίμων και ότι αυτό απαιτεί τη χρήση περίπου ενός εκατομμυρίου εκταρίων τροπικού εδάφους· καλεί την Επιτροπή να λάβει μέτρα για τη σταδιακή κατάργηση της χρήσης φυτικών ελαίων ως συστατικού βιοκαυσίμων, που αποτελεί προωθητικό παράγοντα της αποψίλωσης των δασών, συμπεριλαμβανομένου του φοινικελαίου, κατά προτίμηση έως το 2020·
83. επισημαίνει ότι η απλή απαγόρευση, ή η σταδιακή κατάργηση, της χρήσης του φοινικελαίου μπορεί να οδηγήσει στην αντικατάστασή του με άλλα τροπικά φυτικά έλαια για την παραγωγή βιοκαυσίμων που πιθανόν θα καλλιεργούνται στις ίδιες ευαίσθητες από οικολογική άποψη περιοχές όπως και το φοινικέλαιο και τα οποία μπορεί να έχουν πολύ μεγαλύτερο αντίκτυπο στη βιοποικιλότητα, τη χρήση της γης και τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από ό,τι το ίδιο το φοινικέλαιο· προτείνει την εξεύρεση και προώθηση πιο βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων για τη χρήση τους ως βιοκαύσιμα όπως είναι τα εγχώρια καλλιεργούμενα ευρωπαϊκά έλαια από σπόρους ελαιοκράμβης και ηλίανθου·
84. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να υποστηρίξουν ταυτόχρονα την περαιτέρω ανάπτυξη της δεύτερης και τρίτης γενιάς βιοκαυσίμων για τη μείωση του κινδύνου της έμμεσης αλλαγής χρήσης της γης εντός της Ένωσης και να ενθαρρύνουν τη μετάβαση σε προηγμένα βιοκαύσιμα σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2015/1513 και σύμφωνα με τις φιλοδοξίες της Ένωσης για την κυκλική οικονομία, την αποδοτική χρήση των πόρων καθώς και την κινητικότητα χαμηλών εκπομπών·
85. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, και στις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την αειφόρο ανάπτυξη, δήλωσε: «Αειφόρος ανάπτυξη σημαίνει κάλυψη των αναγκών της σημερινής γενιάς, χωρίς να υπονομεύεται η ικανότητα των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες. Το όραμα μίας προοδευτικής και μακρόπνοης ανάπτυξης της ανθρώπινης κοινωνίας είναι ένας από τους ακρογωνιαίους λίθους της ΕΕ και κατά συνέπεια πρέπει να είναι πτυχή των αποφάσεών μας και σε περιπτώσεις όπως αυτή του φοινικελαίου.»

Δεν έχουν περάσει ούτε είκοσι χρόνια από τότε που το φοινικέλαιο έγινε το πιο χρησιμοποιούμενο έλαιο παγκοσμίως αλλά και μία από τις αιτίες για τη μαζική καταστροφή διαφόρων οικοσυστημάτων στις τροπικές περιοχές. Χάρης σε αυτό το προϊόν, οι νήσοι Σουμάτρα και Βόρνεο στην Ινδονησία πέρασαν στην Ιστορία ως περιπτώσεις της ταχύτερης αποψίλωσης στην Ιστορία της ανθρωπότητας. Λόγω της άνευ προηγουμένου ραγδαίας ανάπτυξης αυτού του κλάδου παραγωγής δεν έγιναν δυστυχώς κατανοητοί όλοι οι κίνδυνοι που συνδέονται με τη μαζική δημιουργία φυτειών μονοκαλλιέργειας. Με την πάροδο του χρόνου αποδείχθηκε ότι οι κίνδυνοι είχαν υποτιμηθεί και έχουν προκύψει πλέον αρνητικές εμπειρίες από την υπέρμετρη, ενίοτε άναρχη καλλιέργεια αυτών των δέντρων.

Τα τροπικά οικοσυστήματα, ιδίως τα τροπικά δάση, τα οποία αποτελούν μόνο το 7% της παγκόσμιας βλάστησης, υφίστανται τη μεγαλύτερη πίεση στην Ιστορία του ανθρώπινου γένους, με αποτέλεσμα απώλειες όχι μόνο σε πολύτιμη βλάστηση αλλά και σε πολλά ζωικά είδη, τα οποία σε ορισμένες περιπτώσεις δεν είχαν καν εντοπιστεί. Οι επιπτώσεις από την παραγωγή φοινικελαίου δεν περιορίζονται όμως μόνο στα τροπικά δάση. Αυξανόμενη πίεση δέχονται και τα παρακείμενα θαλάσσια οικοσυστήματα, με αποτέλεσμα τη μη αναστρέψιμη απώλεια υπόγειων υδάτων, την αποξήρανση ποταμών, μαζικές πυρκαγιές στα τροπικά δάση και τυρφώνες, συνολική αλλαγή του κλίματος στις υπό συζήτηση περιοχές, με αποτέλεσμα την παγκόσμια κλιματική αλλαγή. Αυτές οι αλλαγές δεν επηρεάζουν μόνο την τροπική πανίδα και χλωρίδα αλλά και τους ντόπιους, η ζωή των οποίων συνδέεται στενά με αυτά τα οικοσυστήματα. Το φοινικέλαιο γίνεται έτσι η πηγή πολυάριθμων κοινωνικών και οικονομικών συγκρούσεων. Ο ρυθμός με τον οποίο συμβαίνουν αυτές οι αλλαγές είναι ανησυχητικός, συνεπώς απαιτείται άμεση αντίδραση.

Η ΕΕ είναι η τρίτη μεγαλύτερη αγορά όπου εισάγεται το φοινικέλαιο, συμμετέχοντας έτσι ουσιαστικά σε όσα συμβαίνουν στις τροπικές χώρες όπου παράγεται το φοινικέλαιο. Επιπλέον, τα ευρωπαϊκά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα είναι μεταξύ των σημαντικότερων επενδυτών στον τομέα, και ως εκ τούτου φέρουν ευθύνη για το πώς διατίθενται οι πιστώσεις τους. Πρέπει να σημειωθεί ότι στα ανακλύπτοντα προβλήματα έχουν μερίδιο συμμετοχής πολλοί παράγοντες οι οποίοι και φέρουν κοινή ευθύνη. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της ως μέρος αυτών των παραγόντων πρέπει να αναλάβουν αυτή την ευθύνη και να προβούν σε ενέργειες που θα οδηγήσουν σε βελτίωση της τωρινής κρίσιμης κατάστασης.

Ο ΟΗΕ έχει αναπτύξει σχέδιο δράσης για τη βιώσιμη ανάπτυξη έως το 2030, στο οποίο ορίζει 17 βασικά σημεία τα οποία επιθυμεί να έχουν πληρωθεί σε αυτόν τον χρονικό ορίζοντα. Η θεματική του φοινικελαίου αφορά και τα δεκαεπτά αυτά σημεία, ιδίως τα σημεία 2, 3, 6, 14, 16, 17 και ακόμη περισσότερο 12, 13 και 15. Τούτο καταδεικνύει πόσο σημαντικό θέμα είναι φοινικέλαιο και γιατί πρέπει επειγόντως να αντιμετωπιστεί και να βρεθούν ικανοποιητικές

λύσεις μακράς διάρκειας.

2.3.2017

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

προς την Επιτροπή Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων

σχετικά με το φοινικέλαιο και την αποψίλωση των τροπικών δασών
(2016/2222(INI))

Συντάκτρια γνωμοδότησης: Heidi Hautala

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Ανάπτυξης καλεί την Επιτροπή Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

1. υπενθυμίζει ότι η βιώσιμη γεωργία, η ασφάλεια των τροφίμων και η βιώσιμη διαχείριση των δασών αποτελούν κεντρικούς στόχους των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ)· σημειώνει με ανησυχία ότι το φοινικέλαιο αποτελεί βασικό παράγοντα αποψίλωσης, ιδίως στη Μαλαισία, την Ινδονησία, την Παπούα-Νέα Γουινέα, τη Λιβερία, το Καμερούν, τη Δημοκρατία του Κονγκό, την Κολομβία και το Περού· υπενθυμίζει ότι τα δάση είναι πολύ σημαντικά για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν·
2. επισημαίνει τα χαμηλά ποσοστά αποψίλωσης των ιθαγενών εδαφών χάρη στα ασφαλή εθιμικά συστήματα εγγείου ιδιοκτησίας και διαχείρισης των πόρων, κάτι που περικλείει σημαντικές δυνατότητες μείωσης των εκπομπών κατά τρόπο οικονομικά αποδοτικό και διασφάλισης των παγκόσμιων υπηρεσιών οικοσυστήματος· ζητεί όπως τα διεθνή ταμεία για το κλίμα και την ανάπτυξη χρησιμοποιηθούν για τη διατήρηση των ιθαγενών και κοινοτικών εδαφών και για τη στήριξη των ιθαγενών λαών και κοινοτήτων που επενδύουν στην προστασία των γαιών τους·
3. υπενθυμίζει ότι οι φτωχές αγρότισσες εξαρτώνται ιδιαίτερα από τους δασικούς πόρους για την επιβίωσή τους· τονίζει την ανάγκη ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στις εθνικές δασικές πολιτικές και τα αντίστοιχα θεσμικά όργανα, προκειμένου να προωθηθεί π.χ. η ισότιμη πρόσβαση των γυναικών στην έγγειο ιδιοκτησία και στους λοιπούς πόρους·
4. σημειώνει με ανησυχία ότι η εμπορική γεωργία παραμένει ο σημαντικότερος παράγοντας παγκόσμιας αποψίλωσης και ότι περίπου το ήμισυ του συνόλου της τροπικής αποψίλωσης από το 2000 οφείλεται στην παράνομη μετατροπή των δασών με σκοπό την εμπορική γεωργία, κάτι που ενέχει και κίνδυνο σύγκρουσης· ζητεί καλύτερο συντονισμό των πολιτικών για τα δάση, την εμπορική γεωργία, τη χρήση γης και την ανάπτυξη της

υπαίθρου με στόχο την επίτευξη των ΣΒΑ και των δεσμεύσεων για την κλιματική αλλαγή· τονίζει την ανάγκη για συνεκτικότητα της αναπτυξιακής πολιτικής (ΣΑΠ/PCD) και στον τομέα αυτόν, μεταξύ άλλων σε ό,τι αφορά την πολιτική της ΕΕ για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας·

5. σημειώνει με ανησυχία ότι η παγκόσμια γαιοθηρία ενθαρρύνεται από την αυξημένη παγκόσμια ζήτηση βιοκαυσίμου και πρώτων υλών, καθώς και από την κερδοσκοπία επί της γης και των βασικών γεωργικών προϊόντων· υπενθυμίζει το συμπέρασμα της ειδικής έκθεσης αριθ. 18/2016 του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι το σύστημα πιστοποίησης της ΕΕ για τη βιωσιμότητα των βιοκαυσίμων δεν είναι πλήρως αξιόπιστο· καλεί τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να συμπεριλάβουν στη μεταρρύθμιση της οδηγίας για την ανανεώσιμη ενέργεια ειδικές διαδικασίες ελέγχου όσον αφορά τις συγκρούσεις για την έγγαιο ιδιοκτησία, την αναγκαστική και την παιδική εργασία, τις κακές συνθήκες εργασίας των γεωργών και τους κινδύνους για την υγεία και την ασφάλεια· καλεί επίσης την ΕΕ να λάβει υπόψη τον αντίκτυπο της έμμεσης αλλαγής της χρήσης γης (ILUC) και να συμπεριλάβει απαιτήσεις περί κοινωνικής ευθύνης στη μεταρρύθμιση της οδηγίας για την ανανεώσιμη ενέργεια·
6. τονίζει τον βασικό ρόλο που διαδραματίζει η παραγωγή φοινικέλαιου στις οικονομίες των ανεπτυγμένων χωρών που παράγουν φοινικέλαιο, ως πολύτιμη πηγή εισοδήματος και απασχόλησης·
7. υπενθυμίζει στην Επιτροπή την ανακοίνωσή της της 17ης Οκτωβρίου 2008 με τίτλο «Αντιμετώπιση των προκλήσεων της αποψίλωσης και της υποβάθμισης των δασών για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και της απώλειας της βιοποικιλότητας» (COM(2008)0645), η οποία δίνει έμφαση σε μια ολιστική προσέγγιση στο ζήτημα της αποψίλωσης των τροπικών δασών, λαμβάνοντας υπόψη όλους τους παράγοντες που οδηγούν σε αποψίλωση, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής φοινικελαίου· υπενθυμίζει στην Επιτροπή τον στόχο της, στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων της Σύμβασης Πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή (UNFCCC), για ανάσχεση της παγκόσμιας απώλειας δασικών εκτάσεων μέχρι το 2030 το αργότερο, και περιορισμό της μεικτής αποψίλωσης των τροπικών δασών κατά τουλάχιστον 50% έως το 2020, σε σύγκριση με τα σημερινά επίπεδα·
8. ζητεί να παρασχεθεί βοήθεια στις χώρες που παράγουν φοινικέλαιο στην εκπόνηση και εφαρμογή εύστοχων εγχώριων πολιτικών και κανονισμών, με στόχο να ελαχιστοποιηθεί ο αντίκτυπος της βιομηχανίας στην αποψίλωση, στο οικοσύστημα και στη φυσική κληρονομιά·
9. καλεί την ΕΕ να θεσπίσει ένα δεσμευτικό κανονιστικό πλαίσιο που να κατοχυρώνει την ιχνηλασιμότητα όλων των αλυσίδων εφοδιασμού των εισαγωγέων βασικών γεωργικών προϊόντων έως και την προέλευση των πρώτων υλών·
10. υπενθυμίζει ότι η Μαλαισία και η Ινδονησία αποτελούν τους κύριους παραγωγούς φοινικέλαιου, με ποσοστό που εκτιμάται στο 85-90 % της παγκόσμιας παραγωγής, και χαιρετίζει το γεγονός ότι από το 1990 έχουν αυξηθεί τα ποσοστά πρωτογενούς δάσους στη Μαλαισία, αλλά παραμένει ανήσυχος για το γεγονός ότι οι τρέχοντες ρυθμοί αποψίλωσης στην Ινδονησία ανέρχονται στο -0,5 % συνολικής απώλειας ανά πενταετία·
11. υπενθυμίζει ότι η ΕΕ αποτελεί σημαντικό εισαγωγέα προϊόντων που προέρχονται από

αποψίλωση δασών, κάτι που έχει καταστροφικές επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα· ζητεί την παύση των επιδοτήσεων της ΕΕ για τα βιοκαύσιμα που παράγονται από καλλιέργειες τροφίμων και τη σταδιακή κατάργηση των καυσίμων αυτών που δεν είναι κατάλληλα για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το κλίμα και την ενέργεια έως το 2030, ιδίως δε το βιοντίζελ, το οποίο έχει δημιουργήσει μια μη βιώσιμη ζήτηση για φοινικέλαιο· τονίζει την ανάγκη βελτίωσης της αξιοπιστίας των συστημάτων εθελοντικής πιστοποίησης, όπως είναι η Στρογγυλή Τράπεζα για το Βιώσιμο Φοινικέλαιο (RSPO), προκειμένου να αντιμετωπιστούν καλύτερα οι αρπαγές γαιών, συμπεριλαμβανομένων των αρπαγών υδάτων, και οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για το γεγονός ότι πολλές έρευνες έχουν καταδείξει εκτεταμένες παραβιάσεις βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατά τη δημιουργία και εκμετάλλευση φυτειών παραγωγής φοινικελαίου σε πολλές χώρες, μεταξύ άλλων υπό τη μορφή αναγκαστικών εξώσεων, ένοπλης βίας, παιδικής εργασίας, δουλείας για χρέη ή διακρίσεων κατά των αυτοχθόνων κοινοτήτων·

12. καλεί την Επιτροπή να εγκρίνει δεσμευτικές ρυθμίσεις για τις αλυσίδες εφοδιασμού των εισαγωγών γεωργικών προϊόντων, προκειμένου να διασφαλιστεί μια πλήρως βιώσιμη αλυσίδα εφοδιασμού με φοινικέλαιο έως το 2020, σύμφωνα με τη Διακήρυξη του Άμστερνταμ για το φοινικέλαιο· ζητεί, ειδικότερα, να θεσπιστούν κατάλληλο και δεσμευτικό πλαίσιο δέουσας επιμέλειας και μηχανισμοί ιχνηλασιμότητας σε όλη την αλυσίδα εφοδιασμού, που θα ευθυγραμμίζονται με τα βέλτιστα πρότυπα που έχουν εγκριθεί σε παγκόσμιο επίπεδο και θα λαμβάνουν υπόψη τον κίνδυνο σύρραξης που συνδέεται με τα προϊόντα που προέρχονται από το φοινικέλαιο· ενθαρρύνει την ΕΕ να επιδιώξει τη συμμετοχή πολύ σημαντικών παραγόντων, όπως η Ινδία και η Κίνα, στην ενίσχυση μιας υπεύθυνης και βιώσιμης παραγωγής φοινικελαίου·
13. τονίζει τη σημασία της βελτίωσης των συνθηκών παραγωγής φοινικελαίου μέσω της υποστήριξης των υφιστάμενων συστημάτων πιστοποίησης, διασφαλίζοντας ότι είναι εύκολα προσβάσιμα για τις ΜΜΕ και κατανοητά για τους καταναλωτές, επιβεβαιώνοντας ότι το εν λόγω φοινικέλαιο έχει παραχθεί σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές αειφορίας, συμπεριλαμβανομένης της απαίτησης να είναι το προϊόν αποτελεσματικά και με διαφανή τρόπο ιχνηλατήσιμο σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού·
14. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι η βιομηχανία τροφίμων χρησιμοποιεί ένα σημαντικό μερίδιο του παραγόμενου φοινικελαίου, παράλληλα με τη βιομηχανία βιοκαυσίμων· καλεί την ΕΕ να δημιουργήσει κίνητρα που να κατατείνουν στην κατανάλωση ενός φοινικελαίου 100% βιώσιμου στην Ευρώπη έως το 2020·
15. ζητεί από την Επιτροπή να συνεργαστεί με τις χώρες που παράγουν φοινικέλαιο για να βελτιώσει τη βιοποικιλότητα στις περιοχές των φυτειών, ιδίως μέσω μέτρων όπως η καθιέρωση διαδρόμων άγριας χλωρίδας και πανίδας·
16. υπενθυμίζει ότι το 30-50% των πυρκαγιών στην Ινδονησία το 2015, οι οποίες κατά κανόνα οφείλονταν στην εκκαθάριση γης για τη δημιουργία φυτειών παραγωγής φοινικελαίου ή για λοιπές γεωργικές χρήσεις, σημειώθηκε σε τυρφώνες πλούσιους σε άνθρακα, πράγμα που έκανε την Ινδονησία έναν από τους μεγαλύτερους υπαιτίους της παγκόσμιας αύξησης της θερμοκρασίας στον πλανήτη·
17. καλεί την Επιτροπή να αξιολογήσει κατά πόσον είναι αναγκαίο να θέσει σε εφαρμογή μηχανισμούς για να αντιμετωπιστεί η χρήση των δασών για εμπορική γεωργία στο

πλαίσιο της εθελοντικής συμφωνίας εταιρικής σχέσης του σχεδίου δράσης FLEGT και να ενδυναμώσουν περαιτέρω τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τις κοινότητες αυτοχθόνων, καθώς και τους γεωργούς και ιδιοκτήτες γης, στη διαδικασία αυτή· ζητεί να παρασχεθεί αυξημένη οικονομική και τεχνική βοήθεια από την ΕΕ προς τις χώρες παραγωγούς και τις τοπικές αρχές τους, με στόχο να καταπολεμηθεί η διαφθορά και να βελτιωθούν η διακυβέρνηση και η διαφάνεια, και να προωθηθούν βιώσιμες μέθοδοι παραγωγής· αναγνωρίζει την αξία του σχεδίου δράσης FLEGT, αλλά σημειώνει ότι απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για να μειωθεί το δασικό αποτύπωμα της ΕΕ· καλεί την Επιτροπή να προωθήσει επείγοντως ένα σχέδιο δράσης της ΕΕ σχετικά με την αποψίλωση και την υποβάθμιση των δασών·

18. επισημαίνει ότι το φοινικέλαιο μπορεί να παράγεται με υπεύθυνο τρόπο και μπορεί να συμβάλλει αποτελεσματικά στην οικονομική ανάπτυξη του κράτους, παρέχοντας βιώσιμες οικονομικές ευκαιρίες στους γεωργούς, τους αυτόχθονες πληθυσμούς και τους κατοίκους κοινοτήτων που παράγουν φοινικέλαιο, εφόσον δεν οδηγεί στην αποψίλωση των δασών και στην ανάπτυξη καλλιεργειών σε τυρφώνες, εφόσον η διαχείριση των φυτειών πραγματοποιείται με σύγχρονες αγροοικολογικές τεχνικές προκειμένου να ελαχιστοποιούνται οι δυσμενείς περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις, και εφόσον γίνονται σεβαστά και ενισχύονται τα δικαιώματα γης, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των γυναικών και των αυτόχθονων κοινοτήτων, καθώς και τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα δικαιώματα των εργαζομένων·
19. καλεί την Επιτροπή να χρησιμεύσει ως παράδειγμα σε άλλες χώρες, θεσπίζοντας, στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής νομοθεσίας, λογιστικούς κανόνες για τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που προέρχονται από υγρότοπους υπό καθεστώς διαχείρισης και για τις αλλαγές χρήσης της γης των υγροτόπων στη νομοθεσία της ΕΕ·
20. ζητεί από την ΕΕ να στηρίζει τις τοπικές αγροτικές επιχειρήσεις, είτε είναι μικροεπιχειρήσεις είτε μικρές επιχειρήσεις είτε οικογενειακές επιχειρήσεις, και να προωθήσει τη νομική καταγραφή των έγγειων αγαθών ή της κατοχής γης·
21. σημειώνει ότι, όπως έχουν αποδείξει πρόσφατες έρευνες, η εφαρμογή γεωργοδασοκομικής πολυκαλλιέργειας σε φυτείες για την παραγωγή φοινικελαίου μπορεί να αποφέρει συνδυαστικά οφέλη από άποψη βιοποικιλότητας, παραγωγικότητας και θετικών συνεπειών στον κοινωνικό τομέα·
22. υπενθυμίζει την ανάγκη να βοηθηθούν οι αναπτυσσόμενες χώρες να βελτιώσουν τις ανθρώπινες ικανότητές τους·
23. εκφράζει ανησυχία για τις αρνητικές επιπτώσεις της ανεύθυνης παραγωγής φοινικελαίου στην κλιματική αλλαγή, στη χρήση της γης, στη γονιμότητα των εδαφών, στη βιοποικιλότητα, στην υποβάθμιση των δασών και στα ανθρώπινα δικαιώματα των αυτόχθονων λαών, των τοπικών κοινοτήτων και των μικρών γεωργών, συμπεριλαμβανομένων των εθιμικών συστημάτων τους για την έγγειο ιδιοκτησία και τη διαχείριση των πόρων, θέτοντας σε κίνδυνο τον βιοπορισμό των πληθυσμών των οποίων οι ζωές εξαρτώνται από τα δάση για τη διατροφή τους· καλεί τις κυβερνήσεις των χωρών που παράγουν φοινικέλαιο να διασφαλίσουν το ανθρώπινο δικαίωμα στα τρόφιμα και τη διατροφή (κάτι που περιλαμβάνει τη συμμόρφωση με τις αρχές της επάρκειας, της διαθεσιμότητας, της προσβασιμότητας και της βιωσιμότητας) και να υιοθετήσουν και να εφαρμόσουν τα βασικά εργασιακά πρότυπα και την ατζέντα περί αξιοπρεπούς εργασίας

της ΔΟΕ· ζητεί την κατάργηση όλων των μορφών καταναγκαστικής ή υποχρεωτικής εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της παιδικής εργασίας, τη βελτίωση της θέσης των διακινούμενων εργαζομένων, τη διασφάλιση της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι και τη θέσπιση ενός νόμιμου, προσβάσιμου και διαφανούς μηχανισμού καταγγελιών που να συνάδει με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές·

24. ζητεί από τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να καθιερώσουν έναν ορισμό του δάσους που να συνεκτιμά τη βιολογική, κοινωνική και πολιτιστική ποικιλία, έτσι ώστε να εμποδίζεται η αρπαγή γης και η καταστροφή τροπικών δασών που έχουν ως αποτέλεσμα την ευρεία μονοκαλλιέργεια φοινικέλαιου, καθώς αυτό θα έθετε σε κίνδυνο τις δεσμεύσεις της ΕΕ σε σχέση με την κλιματική αλλαγή· τονίζει την ανάγκη να δοθεί προτεραιότητα στα αυτόχθονα είδη, προστατεύοντας με τον τρόπο αυτό τα οικοσυστήματα, τους οικοτόπους και τις τοπικές κοινότητες·
25. εκφράζει την ανησυχία ότι ορισμένες συμφωνίες απόκτησης γαιών μπορεί να παραβιάζουν την αρχή της ελεύθερης, εκ των προτέρων και εν επιγνώσει συναίνεσης των τοπικών κοινοτήτων, όπως αυτή ορίζεται στη Σύμβαση 169 της ΔΟΕ· καλεί την ΕΕ και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι οι επενδυτές με βάση την ΕΕ σέβονται πλήρως τα διεθνή πρότυπα για υπεύθυνες και βιώσιμες επενδύσεις στη γεωργία, ιδίως δε τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις υπεύθυνες γεωργικές αλυσίδες εφοδιασμού του FAO-ΟΟΣΑ, τις εθελοντικές κατευθυντήριες γραμμές του FAO για την έγγειο ιδιοκτησία, τις κατευθυντήριες αρχές του ΟΗΕ για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις· υπογραμμίζει την ανάγκη να ληφθούν μέτρα για να διασφαλιστεί η πρόσβαση των θυμάτων αθέμιτων επιχειρηματικών πρακτικών σε ένδικα μέσα·
26. εμμένει στην ανάγκη, οι αναπτυξιακοί χρηματοπιστωτικοί θεσμοί να διασφαλίζουν ότι οι πολιτικές τους στο ζήτημα των κοινωνικών και περιβαλλοντικών εγγυήσεων είναι δεσμευτικές και πλήρως ευθυγραμμισμένες με το διεθνές δίκαιο για τα ανθρώπινα δικαιώματα· ζητεί αυξημένη διαφάνεια όσον αφορά τη χρηματοδότηση των ιδιωτικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και των δημόσιων χρηματοδοτικών οργανισμών·
27. επισημαίνει τα προβλήματα που σχετίζονται με τις διαδικασίες συγκέντρωσης γαιών και τις αλλαγές χρήσης της γης και τα οποία ανακύπτουν όταν δημιουργούνται μονοκαλλιέργειες όπως οι φυτείες παραγωγής φοινικέλαιου·
28. καλεί την Επιτροπή να προωθήσει ένα σχέδιο δράσης της ΕΕ για την υπεύθυνη συμπεριφορά των επιχειρήσεων·

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	28.2.2017
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+: 20 -: 1 0: 2
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Nirj Deva, Raymond Finch, Doru-Claudian Frunzulićă, Enrique Guerrero Salom, Heidi Hautala, Maria Heubuch, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Arne Lietz, Linda McAvan, Norbert Neuser, Vincent Peillon, Maurice Ponga, Cristian Dan Preda, Lola Sánchez Caldentey, Elly Schlein, Bogdan Brunon Wenta, Anna Záborská, Željana Zovko, Ελένη Θεοχάρους, Στέλιος Κούλογλου, Ελευθέριος Συναδινός
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Ádám Kósa, Paul Rübig

24.1.2017

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

προς την Επιτροπή Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων

σχετικά με το φοινικέλαιο και την αποψίλωση των τροπικών δασών
(2016/2222(INI))

Συντάκτρια γνωμοδότησης: Tiziana Beghin

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Διεθνούς Εμπορίου καλεί την Επιτροπή Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

1. υπενθυμίζει ότι το φοινικέλαιο αντιπροσωπεύει περίπου το 40% του παγκόσμιου εμπορίου σε όλα τα φυτικά έλαια και ότι η ΕΕ, με περίπου 7 εκατομμύρια τόνους ετησίως, είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος παγκόσμιος εισαγωγέας· καλεί την Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, να μειώσει και να ελέγξει αποτελεσματικότερα την ποσότητα του φοινικέλαιου που έχει παραχθεί με μη αειφόρο τρόπο που εισάγεται από τρίτες χώρες, εφαρμόζοντας διαφορετικά δασμολογικά καθεστώτα για πιστοποιημένα αειφόρα προϊόντα φυτικού ελαίου, συμπεριλαμβανομένων προϊόντων φοινικέλαιου, προχωρώντας πέραν από τα συστήματα πιστοποίησης, όπως το Roundtable on Sustainable Palm Oil (Στρογγυλή Τράπεζα για το Αειφόρο Φοινικέλαιο - RSPO), σύμφωνα με τις απαιτήσεις περί αειφορίας που καθορίζονται από την Ομάδα Καινοτομίας για το Φοινικέλαιο (POIG)· καλεί, επίσης, την Επιτροπή να συνδράμει τις χώρες που παράγουν φοινικέλαιο, στην εκπόνηση και εφαρμογή σχετικών πολιτικών παροχής κινήτρων καθώς και ρυθμιστικών πλαισίων εμπορίου που θα ελαχιστοποιήσουν την επίπτωση της βιομηχανίας στην αποψίλωση των δασών, την απώλεια της βιοποικιλότητας, τη μη αειφόρο χρήση της γης, την υψηλή χρήση χημικών ουσιών και την αλλαγή του κλίματος·
2. εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι το ήμισυ περίπου του χώρου παράνομα αποψιλωμένων δασών χρησιμοποιείται για την παραγωγή φοινικέλαιου για την αγορά της ΕΕ και ότι 18% του συνόλου του παράνομα παραγόμενου φοινικέλαιου εισέρχεται στην αγορά της ΕΕ· σημειώνει ότι το θέμα της βιωσιμότητας στον τομέα του φοινικέλαιου δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνο με εθελοντικά μέτρα και πολιτικές, αλλά ότι απαιτούνται δεσμευτικοί κανόνες και ενισχυμένα συστήματα πιστοποίησης και για τις εταιρείες που ασχολούνται με το φοινικέλαιο· καλεί την Επιτροπή να προτείνει νομοθεσία ανάλογη με την FLEGT καθώς και τον κανονισμό ορυκτών από εμπόλεμες περιοχές·

3. καλεί, στο πλαίσιο αυτό, την Επιτροπή να προβεί σε μεταρρύθμιση της ονοματολογίας του εναρμονισμένου συστήματος (ΟΕΣ) του Παγκόσμιου Οργανισμού Τελωνείων (WCO) που θα επιτρέψει τη διάκριση μεταξύ του πιστοποιημένου αειφόρου και μη αειφόρου φοινικέλαιου και των παραγώγων τους·
4. υπενθυμίζει ότι η Μαλαισία και η Ινδονησία είναι οι κύριοι παραγωγοί φοινικέλαιου, με ποσοστό που ανέρχεται σε 85-90% της παγκόσμιας παραγωγής, και ότι η αυξανόμενη ζήτηση για αυτό το αγαθό ασκεί πίεση στη χρήση της γης και έχει σημαντικές επιπτώσεις στις τοπικές κοινότητες, την υγεία και την αλλαγή του κλίματος· υπογραμμίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι οι συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ ΕΕ-Ινδονησίας και ΕΕ-Μαλαισίας, καθώς και άλλες συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών, θα πρέπει να αντιμετωπίζουν τις ανησυχίες σχετικά με τα μη βιώσιμα παραγόμενα φυτικά έλαια, συμπεριλαμβανομένου του φοινικέλαιου και των παραγώγων του, στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων, από κοινού με δεσμευτικά και εκτελεστέα κεφάλαια όσον αφορά τη βιώσιμη ανάπτυξη που θα καλύπτουν την αποψίλωση των δασών, το περιβάλλον, τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την παιδική και καταναγκαστική εργασία, ιδίως των γυναικών, τις αναγκαστικές εξώσεις και τις διακρίσεις εις βάρος των αυτόχθονων κοινοτήτων, τις βασικές συμβάσεις της ΔΟΕ καθώς και την εφαρμογή τους· στο πλαίσιο αυτό, υπογραμμίζει ότι η καλλιέργεια πολλών υποκατάστατων του φοινικέλαιου θα μπορούσε να δημιουργήσει μεγαλύτερο επίπεδο εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου και να προκαλέσει μια ταχύτερη και πρόσθετη διαδικασία αποψίλωσης των δασών·
5. υπενθυμίζει ότι η Ινδονησία κατέστη πρόσφατα η χώρα με το τρίτο υψηλότερο ποσοστό μόλυνσης σε CO₂ στον κόσμο και υποφέρει από μειούμενη βιοποικιλότητα, με πολλά απειλούμενα άγρια είδη να βρίσκονται στα πρόθυρα της εξαφάνισης·
6. χαιρετίζει το γεγονός ότι τα επίπεδα πρωτογενών δασών στη Μαλαισία αυξήθηκαν από το 1990, αλλά εξακολουθεί να ανησυχεί διότι τα τρέχοντα επίπεδα αποψίλωσης στην Ινδονησία καταγράφουν ένα ποσοστό 0,5% συνολικών απωλειών κάθε πέντε χρόνια·
7. υπογραμμίζει, επιπροσθέτως, τη σημασία και την επιτακτική ανάγκη για περαιτέρω συμπληρωματικές δράσεις εκ μέρους των πολλαπλών ενδιαφερόμενων μερών καθώς και για πολυμερείς πρωτοβουλίες σε επίπεδο ΕΕ ή σε εθνικό επίπεδο με στόχο τη σταδιακή κατάργηση της εμπορίας μη αειφόρου προελεύσεως φοινικέλαιου, σύμφωνα με τους κανόνες και τους κανονισμούς του ΠΟΕ· επαναλαμβάνει ότι, προκειμένου να διασφαλιστεί ο υψηλότερος δυνατός βαθμός αποτελεσματικότητας, οι πρωτοβουλίες αυτές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα διαφορετικά συστήματα παραγωγής και τις ιδιαίτερες παραμέτρους κάθε χώρας όταν γίνονται εκτιμήσεις του μεγέθους των κοινωνικοοικονομικών και περιβαλλοντικών προβλημάτων·
8. καλεί, αντίστοιχα, τον χρηματοοικονομικό τομέα να συμπεριλάβει παραμέτρους αειφορίας στις επενδυτικές και δανειοδοτικές πράξεις·
9. τονίζει τη σημασία της βελτίωσης της κατάστασης μέσω της κατάλληλης πιστοποίησης, εύκολα προσβάσιμης, και χωρίς διακρίσεις στους ιδιοκτήτες μικρών εκμεταλλεύσεων και τις ΜΜΕ και κατανοητή για τους καταναλωτές, επιβεβαιώνοντας ότι το εν λόγω φοινικέλαιο έχει πράγματι παραχθεί σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές περί αειφορίας και έχει υιοθετήσει, σε γενικές γραμμές, τα βέλτιστα πρότυπα και πρακτικές, χωρίς βλάβη στο περιβάλλον, τη βιοποικιλότητα, τις τοπικές κοινωνίες και τους

αυτόχθονες πληθυσμούς και την κοινωνία, καθώς και ότι το προϊόν είναι αποτελεσματικά και με διαφανή τρόπο ιχνηλάσιμο σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού· είναι πεπεισμένο ότι τα οικειοθελή συστήματα πιστοποίησης θα μπορούσαν να λειτουργήσουν καλύτερα, εάν ενισχυθούν περαιτέρω, χρησιμοποιώντας αυστηρότερα κριτήρια από τα σημερινά πρότυπα, που εμπεριέχονται στη δράση δέουσας επιμέλειας από τους ενδιαφερόμενους φορείς, εάν κινούνται νομικές διαδικασίες κατά των παράνομων πρακτικών και εφόσον η ενημέρωση των καταναλωτών βελτιωθεί σημαντικά· καλεί την Επιτροπή να ξεκινήσει ενημερωτικές εκστρατείες και να παράσχει στους καταναλωτές περιεκτικές πληροφορίες σχετικά με τις συνέπειες της μη αιφόρου παραγωγής φοινικέλαιου·

10. υπογραμμίζει ότι, προκειμένου να αποφευχθούν δυσμενείς επιπτώσεις στο διεθνές εμπόριο, τα εν λόγω συστήματα πιστοποίησης θα πρέπει να αναπτυχθούν μέσω μιας συμμετοχικής διαδικασίας αποκλεισμούς που θα συμπεριλαμβάνει όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς στην αλυσίδα εφοδιασμού, από όλες τις εμπλεκόμενες χώρες·
11. επικροτεί εν προκειμένω, με θέρμη, μεταξύ άλλων πρωτοβουλιών, τη Στρογγυλή Τράπεζα για το Αειφόρο Φοινικέλαιο (RSPO), τονίζει όμως την ανάγκη διαρκούς ενίσχυσής της με τους εξής, ενδεικτικά αναφερόμενους τρόπους, τη διεύρυνση της αντιπροσώπευσης των εμπλεκόμενων φορέων μέσω της καλύτερης συμπερίληψης των ΜΜΕ και την ενίσχυση της ελεγκτικής καθώς και της αντίστοιχης εκτελεστικής ικανότητας·
12. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διερευνήσουν περαιτέρω κατάλληλες εναλλακτικές λύσεις για βιοντίζελ που προέρχεται από φοινικέλαιο·
13. θεωρεί ότι η βιωσιμότητα του φοινικέλαιου ορίζεται νομικά στην οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας για τα βιορευστά και στην οδηγία για την ποιότητα των καυσίμων για την παραγωγή βιοκαυσίμων, ενώ δεν υφίστανται νομικά κριτήρια για το φοινικέλαιο, καθώς και για οποιοδήποτε άλλο φυτικό έλαιο, συμπεριλαμβανομένων της ελαιοκράμβης και του ηλιοτροπίου, που χρησιμοποιούνται στη βιομηχανία τροφίμων· καλεί, ως εκ τούτου, να υπάρξει ένας παρόμοιος ορισμός και ζητεί από την Επιτροπή να μελετήσει τη δυνατότητα να επεκτείνει τα κριτήρια αειφορίας και για άλλες χρήσεις αυτής της καλλιέργειας σύμφωνα με τις διατάξεις και τους κανονισμούς του ΠΟΕ και τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ·
14. επισημαίνει την ανάγκη να εξασφαλιστεί ότι τα συστήματα πιστοποίησης εγγυώνται πραγματικά ένα βιώσιμο φοινικέλαιο, βάσει πρωτοκόλλων τα οποία θα προστατεύουν αποτελεσματικά τη βιοποικιλότητα και θα εγγυώνται τις συνθήκες εργασίας, ενώ ταυτόχρονα θα βοηθούν στο να παραμείνει σε μηδενικά σχεδόν επίπεδα η αποψίλωση των δασών·
15. τονίζει ότι, σύμφωνα με τον κανονισμό για την επιβολή της δασικής νομοθεσίας, τη διακυβέρνηση και το εμπόριο καθώς και τις εθελοντικές συμφωνίες εταιρικής σχέσης μεταξύ της ΕΕ και των χωρών παραγωγής ξυλείας, το πρώτο σύστημα αδειών σε πλήρη λειτουργία θεσπίστηκε με την Ινδονησία από τις 15 Νοεμβρίου 2016· καλεί την ΕΕ να εξακολουθήσει να δεσμεύεται από τις εθελοντικές συμφωνίες εταιρικής σχέσης FLEGT και να διασφαλίσει ότι καλύπτουν τη ξυλεία που προέρχεται από τη δασική μετατροπή που συνδέεται με την παραγωγή φοινικέλαιου· προτείνει οι πολιτικές της ΕΕ για τον τομέα του φοινικέλαιου να εμπνευστούν από τις αρχές της FLEGT για διάλογο μεταξύ διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών, την αντιμετώπιση θεμελιωδών ζητημάτων

διακυβέρνησης στις χώρες παραγωγής, καθώς και όσον αφορά τις πολιτικές στήριξης στις εισαγωγές της ΕΕ· ζητεί να συνεχιστεί η δρομολόγηση εθελοντικών συμφωνιών εταιρικής σχέσης, όπως είναι η FLEGT· επισημαίνει ότι μια παρόμοια προσέγγιση θα μπορούσε επίσης να ληφθεί σε σχέση με το φοινικέλαιο, και ότι θα μπορούσε να οδηγήσει σε βελτιωμένους ελέγχους όσον αφορά τη βιομηχανία φοινικέλαιου στις χώρες προορισμού·

16. θεωρεί ότι οι εν λόγω πρωτοβουλίες είναι εξαιρετικά επωφελείς και ζητεί την περαιτέρω προώθηση και επέκτασή τους και σε άλλα αγαθά.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	24.1.2017
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+: 35 -: 4 0: 2
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Laima Liucija Andrikienė, Maria Arena, Tiziana Beghin, David Borrelli, David Campbell Bannerman, Salvatore Cicu, Marielle de Sarnez, Santiago Fisas Aixelà, Christofer Fjellner, Eleonora Forenza, Karoline Graswander-Hainz, Heidi Hautala, Yannick Jadot, Bernd Lange, David Martin, Emmanuel Maurel, Anne-Marie Mineur, Sorin Moisă, Alessia Maria Mosca, Franz Obermayr, Artis Pabriks, Franck Proust, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Inmaculada Rodríguez-Piñero Fernández, Tokia Saïfi, Matteo Salvini, Marietje Schaake, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Joachim Starbatty, Adam Szejnfeld, Hannu Takkula, Iuliu Winkler, Jan Zahradil
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Eric Andrieu, Bendt Bendtsen, Edouard Ferrand, Syed Kamall, Seán Kelly, Ramon Tremosa i Balcells
Αναπληρωτές (άρθρο 200, παρ. 2) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Laura Agea

2.3.2017

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ

προς την Επιτροπή Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων

σχετικά με το φοινικέλαιο και την αποψίλωση των τροπικών δασών
(2016/2222(INI))

Συντάκτης γνωμοδότησης: Florent Marcellesi

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαίθρου καλεί την Επιτροπή Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

1. λαμβάνει υπό σημείωση την αυξημένη χρήση του φοινικέλαιου και ως βιοκαύσιμου και ως συστατικού στα μεταποιημένα τρόφιμα, στα οποία η χρήση του σε σύγκριση με τα άλλα φυτικά έλαια έχει αυξηθεί, με αποτέλεσμα το 50% περίπου των συσκευασμένων προϊόντων να περιέχει σήμερα φοινικέλαιο·
2. επισημαίνει ότι το φοινικέλαιο αντιστοιχεί περίπου στο ένα τρίτο της συνολικής παγκόσμιας κατανάλωσης και περίπου στο 60 % του παγκόσμιου εμπορίου φυτικών ελαίων·
3. ανησυχεί για τους πιθανούς κινδύνους που ο προβλεπόμενος τριπλασιασμός της παγκόσμιας ζήτησης για φοινικέλαιο στις προσεχείς δεκαετίες εγκυμονεί για το περιβάλλον και την κοινωνία·

Χρήση άλλων λιπαρών ουσιών και ελαίων

4. επισημαίνει ότι το φοινικέλαιο χρησιμοποιείται ως συστατικό και/ή υποκατάστατο στη βιομηχανία γεωργικών τροφίμων λόγω της παραγωγικότητάς του και των χημικών ιδιοτήτων του, π.χ. της εύκολης αποθήκευσής του, του σημείου τήξης του και της χαμηλότερης τιμής του ως πρώτης ύλης·
5. επισημαίνει ότι οι φοινικοπυρήνες ως πίτα χρησιμοποιούνται στην ΕΕ ως ζωτροφή, ιδιαίτερα για τα βοοειδή πάχυνσης, γαλακτοπαραγωγής και κρεατοπαραγωγής·
6. επισημαίνει ότι και οι πίτες/υποπροϊόντα ελαιοκράμβης μπορούν επίσης να χρησιμεύσουν

ως πλούσια πρωτεϊνούχος ζωοτροφή και να μειώσουν την εξάρτηση από τις παγκόσμιες εισαγωγές σόγιας·

7. τονίζει στο πλαίσιο αυτό ότι στην ΕΕ τα κοινωνικά, υγειονομικά και περιβαλλοντικά πρότυπα είναι αυστηρότερα·
8. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να θεσπίσουν μια πολιτική για την ευρύτερη χρήση των μεγάλων ποσοτήτων λίπους βουτύρου παραγωγής ΕΕ αντί των ανωτέρω, ώστε να μειωθεί η εξάρτηση από φοινικέλαιο εισαγόμενο από τρίτες χώρες·

Επισήμανση

9. επικροτεί, στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1169/2011 σχετικά με την παροχή πληροφοριών για τα τρόφιμα στους καταναλωτές, τη διάταξη περί υποχρεωτικής επισήμανσης του τύπου φυτικού ελαίου, συμπεριλαμβανομένου του φοινικέλαιου, στον κατάλογο συστατικών των συσκευασμένων τροφίμων·
10. επιμένει ως προς την ανάγκη εφαρμογής της υποχρεωτικής επισήμανση από τα κράτη μέλη και τους μεταποιητές, ώστε να είναι δυνατή η ιχνηλασιμότητα και η λήψη τεκμηριωμένων αγοραστικών αποφάσεων·
11. λαμβάνει υπό σημείωση τις μεγάλες δυνατότητες που προσφέρουν τα ψηφιακά μέσα για την ενημέρωση των καταναλωτών σχετικά με τη βιωσιμότητα του φοινικέλαιου που περιέχεται στα μεταποιημένα προϊόντα. π.χ. μέσω εφαρμογών σάρωσης γραμμωτού κώδικα·
12. καλεί την Επιτροπή να παράσχει πλήρη στοιχεία σχετικά με την εισαγωγή, τη χρήση και την κατανάλωση φοινικέλαιου στην Ευρώπη·

Υγεία

13. τονίζει τα ευρήματα στη μελέτη της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA)¹ και σε άλλες μελέτες, που δείχνουν ότι τα επεξεργασμένα φυτικά έλαια, και ειδικότερα το φοινικέλαιο, περιέχουν γενετοξικούς και καρκινογόνους μολυσματικούς παράγοντες που σχηματίζονται κατά τη διεργασία εξευγενισμού ή σε υψηλές θερμοκρασίες, με πιθανές επιπτώσεις για την υγεία·
14. καλεί τα κράτη μέλη να συνεχίσουν να μεριμνούν για την τήρηση της νομοθεσίας που αφορά την ασφάλεια των τροφίμων και την επισήμανση των προϊόντων που παρασκευάζονται με τη χρήση φυτικών ελαίων, συμπεριλαμβανομένου του φοινικέλαιου·
15. διαπιστώνει με ανησυχία ότι σε ορισμένα κράτη μέλη το φοινικέλαιο συνεχίζει να χρησιμοποιείται στην παρασκευή γαλακτοκομικών προϊόντων, π.χ. τυριών, χωρίς σχετική επισήμανση επί του προϊόντος, πράγμα που παραπλανά τους καταναλωτές·
16. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να οργανώσουν εκστρατείες ενημέρωσης των καταναλωτών σχετικά με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του φοινικέλαιου, ώστε να προστατευθεί η υγεία τους και να προαχθεί η συνειδητή κατανάλωση·

---

¹ EFSA Journal 2016;14(5):4426 [159 pp.], <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4426>

Παράγοντες αποψίλωσης και γεωγραφική κλίμακα/ακτίνα

17. διαπιστώνει ότι η παραγωγή φοινικέλαιου είναι μείζων παράγων αποψίλωσης σε ανησυχητική κλίμακα στις τροπικές περιοχές·
18. διαπιστώνει ότι το 73 % της παγκόσμιας αποψίλωσης προκύπτει από τις εκχερσώσεις για την παραγωγή βασικών γεωργικών προϊόντων, το δε 40 % της παγκόσμιας αποψίλωσης προκαλείται από τη στροφή σε μεγάλες μονοκαλλιεργητικές φυτείες φοινικόδεντρων¹.
19. διαπιστώνει ότι το περισσότερο φοινικέλαιο παράγεται στη Μαλαισία και την Ινδονησία, που μαζί αντιπροσωπεύουν το 85% περίπου της παγκόσμιας παραγωγής, ενώ σημαντική ή αυξανόμενη παραγωγή έχουν και η Παπούασία-Νέα Γουινέα, η Λιβερία, η Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, η Κολομβία και το Περού·
20. διαπιστώνει επίσης την μεγάλη κλίμακα και την επιτάχυνση της αλλαγής, με τον διπλασιασμό ή τριπλασιασμό μέσα σε μια ή δυο δεκαετίες των περιοχών που, σε αυτές τις επτά κυριότερες εξαγωγικές χώρες, στράφηκαν στην καλλιέργεια φοινικόδεντρων, με μείωση δασοκάλυψης έως και 15% σε μια και μόνη δεκαετία·
21. διαπιστώνει τον σύμπλοκο χαρακτήρα των αιτίων της παγκόσμιας αποψίλωσης, όπως π.χ. η εκχέρσωση για βοοειδή ή αροτραίες καλλιέργειες, ειδικότερα για την παραγωγή σόγιας ως ζωοτροφής για το ζωικό κεφάλαιο της ΕΕ, όπως και φοινικέλαιου, η άτακτη αστική εξάπλωση, η υλοτομία και άλλες εντατικές γεωργικές δραστηριότητες·
22. αναγνωρίζει ότι απαιτείται μια ολοκληρωμένη προσέγγιση η οποία θα λαμβάνει υπόψη όλους τους παράγοντες που συμβάλλουν στην αποψίλωση, με ανάληψη δράσης και συνεργασία τόσο στις χώρες παραγωγής όσο και στις χώρες κατανάλωσης·

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις

23. αναγνωρίζει τη σημασία της διατήρησης των τροπικών δασών και της βιοποικιλότητας· ανησυχεί έντονα από τη μετατροπή τροπικών δασών υψηλής βιοποικιλότητας σε μονοκαλλιεργητικές φυτείες φοινικόδεντρων σε βάρος αναντικατάστατων φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων που περιέχουν αναρίθμητα κινδυνεύοντα και ενδημικά είδη·
24. διαπιστώνει τις επιπτώσεις των μεγάλων μονοκαλλιεργητικών φυτειών φοινικόδεντρων, δηλαδή αυξημένη παρουσία επιβλαβών οργανισμών, ρύπανση υδάτων από αγροχημικά και διάβρωση του εδάφους, ζημία στις καταβόθρες διοξειδίου του άνθρακα και στην οικολογία ολόκληρης της περιοχής, παρεμπόδιση των κινήσεων των αποδημητικών ειδών·
25. διαπιστώνει ότι η καύση τροπικών δασών και τυρφωδών εδαφών, με σκοπό μεταξύ άλλων τη μετατροπή τους σε εισροές των αγροδιατροφικών και ενεργειακών συστημάτων, συνδέεται με βαριές περιβαλλοντικές βλάβες, συμπεριλαμβανομένης της απελευθέρωσης μεγάλων όγκων αερίων του θερμοκηπίου·

---

¹ The impact of EU consumption on deforestation: Comprehensive analysis of the impact of EU consumption on deforestation, 2013, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, <http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/1.%20Report%20analysis%20of%20impact.pdf> (σ. 56)

Επιπτώσεις στις τοπικές κοινότητες, αρπαγή γαιών και μικροκαλλιεργητές

26. διαπιστώνει τις πολύ αρνητικές επιπτώσεις που η στροφή σε μονοκαλλιεργητικές φυτείες φοινικόδεντρων έχει για τους κατοίκους των δασών, συμπεριλαμβανομένων των μικροκαλλιεργητών, που όλο και περισσότεροι χάνουν τη γη τους ή μετακινούνται στις λιγότερο εύφορες περιοχές·
27. διαπιστώνει με ανησυχία τη συχνότητα των περιπτώσεων υλοτομίας, αρπαγής γαιών και παράνομης ή αναγκαστικής εξαγοράς εδαφών για φυτείες· διαπιστώνει περαιτέρω ότι η καταστροφή των τροπικών δασών καταστρέφει επίσης τα μέσα βιοπορισμού των κοινοτήτων που εξαρτώνται από αυτά για την οικονομία συντήρησης που εφαρμόζουν·
28. διαπιστώνει την κοινωνική αδικία και τις κακές συνθήκες εργασίας που επικρατούν σε ορισμένες φυτείες·
29. καλεί ως εκ τούτου τις αρμόδιες αρχές των χωρών παραγωγής να σέβονται τα ανθρώπινα δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένων των εγγείων δικαιωμάτων των κατοίκων των δασών, και να ενισχύσουν τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές και υγειονομικές δεσμεύσεις, λαμβάνοντας υπόψη τις προαιρετικές κατευθυντήριες γραμμές της Οργάνωσης για τη Διατροφή και τη Γεωργία (FAO) του ΟΗΕ για το σύστημα γαιοκτησίας¹.

Αγροτική ανάπτυξη και αγροοικολογικές πρακτικές

30. εκτιμά πως η προστασία των τροπικών δασών θα πρέπει να συνδυαστεί με τη βιώσιμη αγροτική ανάπτυξη, για την πρόληψη της φτώχειας και την προώθηση της απασχόλησης στις συγκεκριμένες περιοχές, και καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να συμβάλουν έτσι στην περιφερειακή κοινωνικο-οικονομική ανάπτυξη·
31. αναγνωρίζει τον ρόλο του φοινικέλαιου ως στοιχείου των συστημάτων διαφοροποιημένων εμβόλιμων καλλιεργειών που εξασφαλίζουν πολύτιμο εισόδημα στους μικροκαλλιεργητές·
32. εκτιμά πως οι προσπάθειες για την ανακοπή της αποψίλωσης πρέπει να περιλαμβάνουν δημιουργία ικανοτήτων σε τοπικό επίπεδο, τεχνολογική βοήθεια, διαμοιρασμό βέλτιστων πρακτικών μεταξύ κοινοτήτων και στήριξη μικροκαλλιεργητών προκειμένου να χρησιμοποιούν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο τους υπάρχοντες αγρούς τους χωρίς να καταφεύγουν σε αλλαγή χρήσης περαιτέρω δασικών γαιών· τονίζει στο πλαίσιο αυτό τις μεγάλες δυνατότητες των αγροοικολογικών πρακτικών για τη μεγιστοποίηση των λειτουργιών του οικοσυστήματος μέσω μικτών, εξαιρετικά διαφοροποιημένων μεθόδων φύτευσης, γεωργοδασοκομίας και μόνιμων καλλιεργειών, χωρίς εξάρτηση από εισροές ή μονοκαλλιέργειες·

Βιοκαύσιμα

Επέκταση της χρήσης φοινικέλαιου ως βιοκαυσίμου

33. διαπιστώνει ότι η ζήτηση φοινικέλαιου στην Ευρώπη οφείλεται ευρέως στη χρήση του ως βιοκαυσίμου·

---

¹ UN FAO's Voluntary Guidelines on the Responsible Governance of Tenure of Land, Fisheries and Forests in the Context of National Food Security, Rome 2012, <http://www.fao.org/docrep/016/i2801e/i2801e.pdf>

34. σημειώνει ότι το 70 % των βιοκαυσίμων που καταναλώνονται στην ΕΕ καλλιεργούνται/παράγονται στην ΕΕ και ότι, από το σύνολο των βιοκαυσίμων που εισάγονται στην ΕΕ, το 23 % είναι φοινικέλαιο προερχόμενο κυρίως από την Ινδονησία και το υπόλοιπο 6 % είναι σόγια¹.
35. σημειώνει, αν και ο βαθμός υιοθέτησής του ποικίλλει μεταξύ κρατών μελών, την τεράστια αύξηση στη χρήση φοινικέλαιου ως βιοντίζελ πρώτης γενιάς, κατά 2,6 εκατομμύρια τόνους μεταξύ 2010 και 2014, αύξηση της τάξης του 606 %, ενώ το συνολικό μερίδιο του φοινικέλαιου που καταναλώθηκε ως βιοντίζελ στην ΕΕ αυξήθηκε από 6 % το 2010 σε σχεδόν το ένα τρίτο το 2014 (31 %), με τη μισή σχεδόν ποσότητα του χρησιμοποιούμενου στην ΕΕ φοινικέλαιου να καταναλώνεται ως καύσιμο στις μεταφορές².

Έμμεσες επιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένης της έμμεσης αλλαγής της χρήσης γης (ILUC)

36. σημειώνει τις έμμεσες επιπτώσεις της ζήτησης βιοκαυσίμων στην ΕΕ που συνδέονται με την καταστροφή των τροπικών δασών·
37. σημειώνει ότι ορισμένες μέθοδοι παραγωγής βιοκαυσίμων αυξάνουν τη συνολική εκπομπή αερίων του θερμοκηπίου εάν ληφθούν υπόψη οι εκπομπές από έμμεση αλλαγή της χρήσης γης (ILUC)³, δεδομένου ότι το φοινικέλαιο ως βιοντίζελ είναι το βιοκαύσιμο με τις υψηλότερες τιμές εκπομπής⁴.
38. ζητεί ως εκ τούτου, στις αναλύσεις για το βιοντίζελ ως εναλλακτικό καύσιμο, να συνυπολογιστεί πλήρως όλο το ενεργειακό κόστος των καλλιεργειών που προορίζονται για βιοκαύσιμα και στην οδηγία περί ανανεώσιμων πηγών ενέργειας να συνυπολογιστούν πλήρως οι εκπομπές από την έμμεση αλλαγή της χρήσης γης για παραγωγή βιοκαυσίμων·
39. εκτιμά πως, σύμφωνα με την αρχή της συνοχής της αναπτυξιακής πολιτικής, τα βιοκαύσιμα δεν θα πρέπει να προκαλούν απονίλωση ούτε να επηρεάζουν την επισιτιστική ασφάλεια και το δικαίωμα στην τροφή στις τρίτες χώρες, ώστε να καταργηθεί σταδιακά η δημόσια στήριξη στα βιοκαύσιμα που παράγονται από φοινικέλαιο·

Βιοκαύσιμα πρώτης και δεύτερης γενιάς

40. σημειώνει την κυρίαρχη θέση των βιοκαυσίμων πρώτης γενιάς και την έλλειψη εμπορικής διαθεσιμότητας για τα βιοκαύσιμα δεύτερης γενιάς· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να στηρίξουν την περαιτέρω ανάπτυξη της επόμενης γενιάς βιοκαυσίμων ώστε να αποτραπεί η απονίλωση·
41. ζητεί την ταχεία σταδιακή κατάργηση όλων των κινήτρων για την παραγωγή βιοκαυσίμων φοινικέλαιο, διότι προκαλούν ανταγωνισμό για τη γη σε βάρος της παραγωγής τροφίμων, με αποτέλεσμα την απονίλωση και ως εκ τούτου συμβάλλουν σημαντικά στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου·

¹ EUROSTAT - Supply, transformation and consumption of renewable energies (Προμήθεια, μετατροπή και κατανάλωση ανανεώσιμων μορφών ενέργειας)· annual data (nrg_107a), μελέτη Globiom «The land use change impact of biofuels consumed in the EU», 2015, και <http://www.fediol.be/>

² Ibid.

³ Έκθεση Επιτροπής «Renewable Energy Progress Report» (SWD(2015)0117).

⁴ Μελέτη Globiom «The land use change impact of biofuels consumed in the EU», 2015.

42. παραπέμπει στη μελέτη GLOBIOM, που καταδεικνύει το εντυπωσιακά υψηλό επίπεδο των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που οφείλονται στο φοινικέλαιο·
43. ζητεί τη θέσπιση συστήματος για την υποχρεωτική επισήμανση της προέλευσης των συστατικών των βιοκαυσίμων·

Διαφάνεια της αλυσίδας εφοδιασμού

44. εκτιμά πως η ιχνηλασιμότητα στην τροφική αλυσίδα είναι σημαντική για να μπορούν εισαγωγείς και καταναλωτές να διακρίνουν τα νομίμως από τα παρανόμως παραχθέντα φοινικέλαια και υποπροϊόντα τους ή τα προερχόμενα από βιώσιμες πηγές από τα προερχόμενα από μη βιώσιμες·
45. επισημαίνει ότι η διαφάνεια στην αλυσίδα εφοδιασμού επιτρέπει την ενημέρωση για τα φοινικέλαια που προέρχονται από περιοχές υψηλού κινδύνου·

Πιστοποίηση

46. αναγνωρίζει το σημαντικό ρόλο και τις δυνατότητες των διαφόρων τύπων εθελοντικών συστημάτων πιστοποίησης της βιωσιμότητας των προϊόντων φοινικέλαιου και εκτιμά πως αυτά οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τις περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις της παραγωγής τους·
47. επισημαίνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο κατέληξε στο συμπέρασμα¹ πως ορισμένα συστήματα πιστοποίησης δεν εγγυώνται πραγματικά βιώσιμο φοινικέλαιο, και ως εκ τούτου δεν διασφαλίζουν τα σχετικά πρότυπα και την τήρησή τους·
48. επισημαίνει ειδικότερα ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο διαπίστωσε πως κάποια συστήματα δεν είναι επαρκώς διαφανή ή διαθέτουν μεροληπτικές διοικητικές δομές που εγκυμονούν κινδύνους για συγκρούσεις συμφερόντων και αναποτελεσματική επικοινωνία, διατύπωσε κριτική για τα πρότυπα των κριτηρίων βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένων των διενέξεων για τη γαιοκτησία, της αναγκαστικής/παιδικής εργασίας και των κακών συνθηκών εργασίας για τους καλλιεργητές, ενώ επίσης διαπίστωσε πως τα μειονεκτήματα αυτά οδηγούν σε αναξιόπιστες στατιστικές και σε υπερεκτίμηση των ποσοτήτων βιοκαυσίμων που πιστοποιούνται ως βιώσιμης προέλευσης·
49. ανησυχεί ως εκ τούτου ότι το ευρωπαϊκό σύστημα πιστοποίησης της βιωσιμότητας των βιοκαυσίμων δεν είναι πλήρως αξιόπιστο και εκτιμά πως τα συστήματα πιστοποίησης θα πρέπει να αναπτυχθούν και να βελτιωθούν περαιτέρω, ώστε να εξασφαλίζουν μια πραγματικά βιώσιμη παραγωγή φοινικέλαιου και την αποτελεσματική τήρηση των σχετικών προτύπων·
50. ζητεί να τεθούν σε εφαρμογή οι σχετικές συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κατά τα συμφωνηθέντα με την Επιτροπή·
51. καλεί την Επιτροπή να μεριμνήσει για αξιόπιστα πρότυπα και για τη δημιουργία αυστηρών και δεσμευτικών πλαισίων που θα εγγυώνται τη βιωσιμότητα του

---

¹ Ειδική έκθεση αριθ. 18/2016 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (απαλλαγή 2015): Το σύστημα της ΕΕ για την πιστοποίηση των βιώσιμων βιοκαυσίμων:

http://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR16_18/SR_BIOFUELS_El.pdf

φοινικέλαιου·

52. ζητεί να υπόκεινται σε πιστοποίηση τα υποπροϊόντα φοινικέλαιου (το αλεύρι ή οι πίτες από φοινικοπυρήνες) που χρησιμοποιούνται στην ΕΕ·

Πρωτοβουλίες

53. επικροτεί κάθε πρωτοβουλία πολλαπλών ενδιαφερόμενων φορέων με σκοπό τη θέσπιση και εφαρμογή φιλόδοξων προτύπων για τη βιώσιμη παραγωγή φοινικέλαιου, και για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα δικαιώματα εγγείου ιδιοκτησίας και τα εργασιακά δικαιώματα·
54. στηρίζει τους στόχους που θεσπίστηκαν στην πρωτοβουλία του ΟΗΕ για βιώσιμο φοινικέλαιο και στη διακήρυξη του Άμστερνταμ του 2015 για μια αλυσίδα εφοδιασμού χωρίς αποψιλώσεις και συγκρούσεις έως το 2020·
55. διαπιστώνει τις δυνατότητες πρωτοβουλιών όπως η διακήρυξη της Νέας Υόρκης για τα δάση¹ που αποσκοπούν στο να βοηθήσουν στην επίτευξη του στόχου του ιδιωτικού τομέα να έχει εξαλείψει έως το 2020 την αποψίλωση για παραγωγή βασικών γεωργικών προϊόντων όπως το φοινικέλαιο, η σόγια, το χαρτί και το βόειο κρέας· επισημαίνει ότι κάποιες εταιρείες έχουν πιο φιλόδοξους στόχους, όμως ενώ το 60% των εταιρειών που ασχολούνται με το φοινικέλαιο έχει δεσμευτεί σε τέτοιες πρωτοβουλίες, μέχρι σήμερα μόνο το 2% είναι σε θέση να ιχνηλατήσουν μέχρι την πηγή το φοινικέλαιο που εμπορεύονται²·
56. καλεί την Επιτροπή, τα κράτη μέλη και τον κλάδο να στηρίξουν πρωτοβουλίες όπως η «High Carbon Stock» (HCS), η οποία προσδιορίζει τις περιοχές που ενδείκνυνται για φύτευση φοινικόδεντρων, π.χ. υποβαθμισμένα εδάφη με χαμηλή αποθήκευση άνθρακα και χαμηλή περιβαλλοντική αξία, προωθώντας έτσι το αυθεντικό βιώσιμο φοινικέλαιο που μπορεί να παραχθεί χωρίς μετατροπή της χρήσης των δασών ή παρεμβολή σε οικοσυστήματα με υψηλή αξία διατήρησης·

Διάλογος για μια καλύτερη διακυβέρνηση στις χώρες παραγωγής

57. καλεί την Επιτροπή να εντείνει, όπου χρειαστεί, τον διάλογο με τις κυβερνήσεις των χωρών που παράγουν φοινικέλαιο και με τις εταιρείες, ακόμη και μέσω διμερών συμφωνιών με τις χώρες παραγωγούς, για να ενθαρρύνει μια αποτελεσματική περιβαλλοντική νομοθεσία που θα αποτρέπει επιβλαβείς αλλαγές στη χρήση της γης και θα βελτιώσει τα περιβαλλοντικά πρότυπα, το επίπεδο διατήρησης της βιοποικιλότητας, τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα κοινωνικά δικαιώματα, τα δικαιώματα εγγείου ιδιοκτησίας και το εργατικό δίκαιο, τη διαφάνεια στο καθεστώς γαιοκτησίας και στο ιδιοκτησιακό καθεστώς των εταιρειών, καθώς και τη διαβούλευση με τις τοπικές κοινότητες προς αποτροπή της αρπαγής γαιών·

Το νομικό πλαίσιο της ΕΕ, και εκκλήσεις στην Επιτροπή

58. έχει επίγνωση ότι η ΕΕ είναι ο τρίτος μεγαλύτερος εισαγωγέας φοινικέλαιου και φοινικοπυρήνων παγκοσμίως και τονίζει την ανάγκη να θεσπιστούν κανόνες που θα

---

¹ Σύνοδος κορυφής του ΟΗΕ για το κλίμα, 2014.

² <http://forestdeclaration.org/wp-content/uploads/2015/09/2016-NYDF-Goal-2-Assessment-Report.pdf>

διασφαλίζουν τη αυθεντική βιωσιμότητα της παραγωγής φοινικέλαιου·

59. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να ενισχύσουν τα υπάρχοντα μέσα ελέγχου και να κάνουν χρήση κάθε αναγκαίου μέσου για την πρόληψη της εισαγωγής στην ΕΕ φοινικέλαιου παραγόμενου ως αποτέλεσμα αποψίλωσης, να θεσπίσουν ένα κανονιστικό πλαίσιο αυστηρών και υποχρεωτικών μέτρων που θα εγγυάται πως όλοι οι συντελεστές ολόκληρης της αλυσίδας εφοδιασμού, συμπεριλαμβανομένων των ευρωπαϊκών χρηματοπιστωτικών οργανισμών, και των επενδύσεων και δανείων που αυτοί παρέχουν, θα καλύπτουν αποκλειστικά την αυθεντικά βιώσιμη παραγωγή φοινικέλαιου που προσφέρει προστασία στα δάση, στους κατοίκους των δασών και στην βιοποικιλότητα·
60. καλεί την Επιτροπή να ορίσει σαφείς κυρώσεις για τη μη συμμόρφωση με παράλληλη διατήρηση των εμπορικών σχέσεων με τις τρίτες χώρες·

Ήδη υπάρχοντα παραδείγματα και τρέχουσα νομοθεσία

61. επισημαίνει τον τομέα του κακάο ως υπόδειγμα για τη θέσπιση διεθνών προτύπων στην βιώσιμη παραγωγή φοινικέλαιου και τονίζει πως μηχανισμοί παρεμφερείς προς τον κανονισμό της ΕΕ για την ξυλεία μπορούν να βοηθήσουν να διασφαλιστεί ότι μόνο νομίμως παραχθέντα προϊόντα θα κυκλοφορούν στην αγορά της ΕΕ·
62. ζητεί να συμπεριληφθούν στην ευρωπαϊκή πολιτική για τα βιοκαύσιμα αποτελεσματικά κριτήρια βιωσιμότητας που να προστατεύουν τις εκτάσεις υψηλής βιοποικιλότητας, τα υψηλά αποθέματα άνθρακα και τους τυρφώνες, και που να περιλαμβάνουν κοινωνικά κριτήρια·

Χρήση διμερών συμφωνιών και εμπορικών συναλλαγών

63. επισημαίνει ότι μηχανισμοί όπως οι εθελοντικές συμφωνίες εταιρικής σχέσης μπορούν να βοηθήσουν να διευκρινιστούν ζητήματα νομιμότητας σχετιζόμενα με την αρπαγή γαιών και τη μετατροπή της χρήσης των δασών, επειδή θα πυροδοτήσουν σε εθνικό επίπεδο αγροτικές μεταρρυθμίσεις και διαφάνεια στο σύστημα γαιοκτησίας·
64. ζητεί να χρησιμεύσουν οι διμερείς συμφωνίες ως καταλύτης για μια αποτελεσματική περιβαλλοντική προστασία, μεταξύ άλλων και με την εφαρμογή διαφοροποιημένων δασμολογικών συστημάτων ανάλογα με το αν το φοινικέλαιο είναι ή όχι βιώσιμη καλλιέργειας, ή με τον αποκλεισμό του μη βιώσιμης καλλιέργειας φοινικέλαιου και των υποπροϊόντων του από τις συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών·
65. καλεί την Επιτροπή να συμπεριλάβει στις εμπορικές συμφωνίες με τις χώρες που παράγουν φοινικέλαιο μια εγγύηση μη αποψίλωσης και την ανάγκη σεβασμού των κοινοτικών δικαιωμάτων·

Παροχή συνδρομής και δημιουργία ικανοτήτων

66. τονίζει ότι είναι σημαντικό να βοηθήσουμε τις αναπτυσσόμενες χώρες με τα αναγκαία μέσα για να βελτιώσουν τη διακυβέρνηση, την εφαρμογή του νόμου και τις δικαστικές διαδικασίες σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, ώστε να προστατεύσουν τα δάση και τους τυρφώνες και να διαδώσουν τις αγροοικολογικές μεθόδους καλλιέργειας·

67. καλεί την Επιτροπή να ενθαρρύνει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών στους τομείς της διαφάνειας και της συνεργασίας μεταξύ κυβερνήσεων και εταιρειών που χρησιμοποιούν φοινικέλαιο και, μαζί με τα κράτη μέλη, να συνεργαστεί με τις τρίτες χώρες για να αναπτύξουν και να θέσουν σε εφαρμογή εθνικούς νόμους και να σέβονται τα εθιμικά έγγεια δικαιώματα των κοινοτήτων, ώστε να διασφαλιστεί η προστασία των δασών, των κατοίκων των δασών και των μέσων βιοπορισμού αυτών των τελευταίων·

Υφιστάμενες δεσμεύσεις της ΕΕ και σχέδιο δράσης

68. καλεί την Επιτροπή να τιμήσει τις διεθνείς δεσμεύσεις της ΕΕ, μεταξύ άλλων εκείνες που ανέλαβε στο πλαίσιο της Διάσκεψης του Παρισιού για το Κλίμα (COP 21), το φόρουμ του ΟΗΕ για τα δάση (UNFF)¹, τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τη βιοποικιλότητα (UNCBD)², τη διακήρυξη της Νέας Υόρκης για τα δάση, τον στόχο βιώσιμης ανάπτυξης για την αναχαίτιση της αποψίλωσης των δασών έως το 2020³ και το σχέδιο δράσης FLEGT, και να εντείνει τις προσπάθειες για την κατάρτιση ενός λεπτομερούς σχεδίου δράσης της ΕΕ για την εμφανή και τονισμένη προστασία των δασών και των δικαιωμάτων των ανθρώπων των δασών, και να υποβάλει συγκεκριμένες προτάσεις για την ανάσχεση της αποψίλωσης και της υποβάθμισης των δασών, με διατάξεις για το εμπόριο βασικών γεωργικών προϊόντων, και ειδικότερα του φοινικέλαιου, και για τον μη χαρακτηρισμό των μονοκαλλιεργητικών φυτειών ως αναδάσωσης·

69. υπογραμμίζει την ανάγκη, στην αξιολόγηση των διαφόρων δασικών στρατηγικών, να τεθούν τα κοινωνικά και περιβαλλοντικά κριτήρια, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος πρόσβασης στη γη, πάνω από τη λογική του αποκλειστικά οικονομικού κέρδους·

70. ζητεί περισσότερη έρευνα σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με βιώσιμες ζωοτροφές, προκειμένου να αναπτυχθούν για την ευρωπαϊκή γεωργία εναλλακτικές λύσεις έναντι των προϊόντων του φοινικέλαιου·

---

¹ Συμπεράσματα του φόρουμ του ΟΗΕ για τα δάση.

² Σύμβαση του ΟΗΕ για τη βιοποικιλότητα, στόχοι του Aichi: <https://www.cbd.int/sp/targets/>

³ Στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης, άρθρο 15.2, στόχος ανάσχεσης της αποψίλωσης: <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg15>

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	28.2.2017
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+ : 34 - : 3 0 : 3
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	John Stuart Agnew, Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Daniel Buda, Nicola Caputo, Matt Carthy, Viorica Dăncilă, Michel Dantin, Paolo De Castro, Jean-Paul Denanot, Albert Deß, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Beata Gosiewska, Martin Häusling, Anja Hazekamp, Esther Herranz García, Jan Huitema, Peter Jahr, Ivan Jakovčić, Jarosław Kalinowski, Elisabeth Köstinger, Zbigniew Kuźmiuk, Mairead McGuinness, Ulrike Müller, James Nicholson, Marijana Petir, Laurențiu Rebegea, Bronis Ropé, Maria Lidia Senra Rodríguez, Czesław Adam Siekierski, Tibor Szanyi, Marc Tarabella, Marco Zullo
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Franc Bogovič, Michela Giuffrida, Florent Marcellesi, Anthea McIntyre, Susanne Melior, Sofia Ribeiro

**ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

34	+
ALDE	Jan Huitema, Ivan Jakovčić, Ulrike Müller
ECR	Beata Gosiewska, Zbigniew Kuźmiuk, Anthea McIntyre, James Nicholson
EPP	Franc Bogovič, Daniel Buda, Michel Dantin, Albert Deß, Herbert Dorfmann, Esther Herranz García, Peter Jahr, Jarosław Kalinowski, Elisabeth Köstinger, Mairead McGuinness, Marijana Petir, Sofia Ribeiro, Czesław Adam Siekierski
EUL/NGL	Matt Carthy
Greens/EFA	Martin Häusling, Florent Marcellesi, Bronis Ropè
S&D	Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Nicola Caputo, Viorica Dăncilă, Paolo De Castro, Jean-Paul Denanot, Michela Giuffrida, Susanne Melior, Tibor Szanyi, Marc Tarabella

3	-
EFDD	Marco Zullo
EUL/NGL	Luke Ming Flanagan, Anja Hazekamp

3	0
EFDD	John Stuart Agnew
ENF	Laurențiu Rebegea
EUL/NGL	Maria Lidia Senra Rodríguez

Σημασία συμβόλων:

+ : υπέρ

- : κατά

0 : αποχή

**ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ
ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

Ημερομηνία έγκρισης	9.3.2017
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+ : 56 - : 1 0 : 0
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Marco Affronte, Margrete Auken, Zoltán Balczó, Ivo Belet, Simona Bonafè, Biljana Borzan, Lynn Boylan, Paul Brannen, Soledad Cabezón Ruiz, Nessa Childers, Alberto Cirio, Mireille D'Ornano, Seb Dance, Angélique Delahaye, Mark Demesmaeker, Ian Duncan, Stefan Eck, Bas Eickhout, José Inácio Faria, Francesc Gambús, Gerben-Jan Gerbrandy, Arne Gericke, Jens Gieseke, Sylvie Goddyn, Françoise Grossetête, Jytte Guteland, Benedek Jávor, Karin Kadenbach, Kateřina Konečná, Urszula Krupa, Peter Liese, Valentinas Mazuronis, Gilles Pargneaux, Bolesław G. Piecha, Pavel Poc, Julia Reid, Frédérique Ries, Annie Schreijer-Pierik, Davor Škrlec, Renate Sommer, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Ivica Tolić, Estefanía Torres Martínez, Nils Torvalds, Adina-Ioana Vălean
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Clara Eugenia Aguilera García, Nicola Caputo, Albert Deß, Eleonora Evi, Merja Kyllönen, James Nicholson, Gabriele Preuß, Christel Schaldemose, Bart Staes, Carlos Zorrinho
Αναπληρωτές (άρθρο 200, παρ. 2) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Edouard Martin, Lieve Wierinck